SARAY
LOKANTASINDA
Fevkalâde yağlar, tazelik, nefaset ve ehveniyet, her nevi günlük balıklar.
Karaköy, Bebek durağı No. 31.
Tel: 49005.

Cumhuriyet

22 inci yıl Sayı: 7547

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298, İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Salı 21 Ağustos 1945

EDMOND ROSTAND
CYRANO DE BERGERAC
Çeviren:
Sabri Esat Siyavuşgil
İKİNCİ BASKISI ÇIKTI
Fiatı 165 Krş.
Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevlerile bütün kitabcılarda satılır. (11063)

Aziz ölü dün vatana kavuştu

Rahmetli Başmuharririmizin mübarek naşını bugün Şehidlikte toprağa tevdi edeceğiz

Yunus Nadi'nin tabutunu dün sabah «Cumhuriyet» vapurundan alarak matbaasına getirdik ve yazı odasına bıraktık, «Cumhuriyet» çocukları dün gece sabaha kadar baş ucunda nöbet tuttular

Rahmetli Başmuharririmiz, İsviçreden sıhhatini tekrar kazanmış olarak döneceği ümidile yeniden tanzim edilen yazı odasında

Yunus Nadi'nin tabutu önünde

Bu rejimin temelinde onun kocaman bir taşı vardır.

Yazan: Celâl Bayar

Yunus Nadiyi Meşrutiyet ilânının ilk senelerinde tanıdım. Abdülhamid istibdadının darbesini yemiş hararetli bir hürriyet müdafii idi, cemiyet hayatında, matbuat âleminde gün geçtikçe değeri beliren bir şahsiyetti.

1914 - 1918 Cihan Harbinin felâketli mütareke günlerinde Sultan Vahidettin tahakkümünü arttırmış, yabancı telkinlere uyarak Mebusan Meclisini kapatmıştı. Bu kanunsuz hareketin bir «Fasılai Meşrutiyet» olduğunu iddia edenler arasında tam bir «Genc Türk» ruhile Yunus Nadi de bulunuyordu. Anadolu ihtilâli başladı. Damad Ferid hükûmeti, Sıvas Kongresinin cebir ve zoru önünde duramadı, yıkıldı. Yerine gelenlerle Mustafa Kemal Paşa -Atatürk- arasında görüş birliği birden teessüs edemedi. Yunus Nadi kendiliğinden vazife aldı, iki tarafı birbirine yaklaştırmak için uğraştı. Daha ilk günlerinde o, Anadolu ihtilâlinin memleketi kurtaracağına, milli iradeyi hâkim kılacağına inanmıştı.

Mustafa Kemal Paşanın, her iyi işin ancak millet iradesile yapılabileceğine ezelden imanı vardı. Vahidettine karşı ileri sürdüğü iddiaları arasında Millet Meclisinin toplanması, yeni bir seçim meselesi de mevcuddu. Serbest intihab başladı. Nadi hemşerilerinin yeniden itimadını kazandı.

16 mart 1920 de İtilâf devletlerinin baskınına uğrayan Mecliste Menteşe mebusu olarak çalıştı. Bundan sonra Nadiyi İstanbuldan kaçmış, tabii mu- hitinde, Ankarada Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüyoruz.

Mudanya henüz Milli kuvvetlerin elinde olduğu için İstanbuldan Ankaraya iltihak etmek istiyenlerin çoğu bu yolu tutuyorlardı. Bu sıra ben, Meclisten ayrılarak Reis Mustafa Kemal Paşanın emrile Bursada siyasî geçici bir vazifede idim. Yunus Nadinin ailesinin geldiğini haber verdiler. Akşamında Nadi de ailesini almak için Ankaradan geldi.

Orta Anadolu ateş içindeydi. Sarayın idare ettiği âsiler Ankaranın yakınına, on saatlik mesafesine kadar sokulmuşlardı. Vaziyet tehlikeli görünüyordu. Nadiye, bir müddet için ailesini Bursada bırakmasını teklif edenler oldu. Bunu şiddetle reddetti:

— Ailemin mukadderatını memleketimin âkıbetinden ayırmama imkân yoktur, dedi ve yoluna devam etti. Bu kadarla da kalmadı, matbaasını düş-

Gazetemizin kurucusu ve bütün Cumhuriyet ailesinin babası Yunus Nadi Abalıoğlu, dün sabah Istanbula gelen «Cumhuriyet» vapurile nihayet vatana döndü. Fakat ne yazık ki, onu karşılamağa gittiğimiz yolcu salonunun rıhtımında, öpmeyi özlediğimiz ellerine değil, ancak nâşını taşıyan tabutuna sarılabildik. Aziz üstadımızı, sarsılan sıhhatine kavuşmuş olarak memlekete döndüğü gün, her zamanki müşfik ve vakur yüzile karşımızda göreceğimizi, onu gülerek istikbal edeceğimizi, tedavi için Avrupaya gitmeden önceki günlerde, bizi zaman zaman endişeye düşüren sıhhatini yeniden bulmuş olmasının sevincile, hep beraber onu el üstünde taşıyacağımızı umuyorduk. Bütün bunlar nasib değilmiş.

Dün, karşıcı gittiğimiz zaman gerçi gene hep beraberdik. Fakat, onun şefkatli yüzünü değil, ölümün katı çehresini karşıladık; kendisini değil, mübarek nâşını el üstünde taşıdık.

Cumhuriyet vapuru limana girdiği zaman saat dokuzdu. Vatana dönen yüzlerce gurbet yolcusunu karşılamağa gelmiş yüzü gülen, bahtiyar insanlar kalabalığı, bir tek ölüyü karşılamağa gelmiş Cumhuriyet ailesinin, gazeteci arkadaşların ve merhumu sevenlerin teşkil ettiği acılı kalabalık arasında ne kadar tenha kalıyordu.

Vapur, açıkta ağır ağır manevra yapıp rıhtıma yanaşıncıya kadar yarım saat vakit geçti. Gemi rıhtıma yaklaştıkça, karaya bir an evvel ayak basmak

— *Arkası sahife 3, Sü. 5 te* —

Aziz üstadımızın tabutu matbaasının önünde arabadan indirilirken

Ingiliz Dış Bakanının ilk ve mühim söylevi

"Balkanlarla orta Avrupada devrilen totaliter rejimler yerine yeni birer totaliter rejim kurulmuştur. Bu hükûmetleri tanımıyacağız„

Mr. Bevin Boğazlar meselesile Türkiyenin durumu hakkında henüz söz söyliyecek vaziyette olmadığını, bu işlerin yakında Dış Bakanları konseyinde görüşüleceğini bildirdi

Londra 20 (B.B.C.) — Ingiliz Dış İşleri Bakanı Mr. Bewin, bugün Avam Kamarasında, bütün dünya meselelerini gözden geçiren ilk mühim nutkunu söylemiştir.

Mr. Bewin, Müttefiklerin önümüzdeki günlerde hoşa gitmiyecek bir takım güçlüklerle karşılaşacaklarını, fakat bir çeşid totaliterizm yerine, diğer çeşid totaliterizmin kaim olmasına imkân vermemek hususunda tam bir azimle hareket edeceklerini söylemiştir.

Boğazlar meselesi

Daha sonra, Avrupadaki su yollarına milletlerarası bir mahiyet vermek meselesile, Boğazlar meselesine ve Türkiyenin durumuna işaret eden Mr. Bewin, bu meseleler hakkında henüz söz söyliyemiyecek vaziyette olduğunu ve binaenaleyh şimdilik izahat istenmemesini bildirmiştir. Mr. Bewin, bu meselelerin yakında toplanacak olan Dış İşleri Bakanları Konseyinde görüşüleceğini söylemiştir.

Mr. Bevin

Mr. Bewin sözlerine devam ederek demiştir ki:

«— Şimdi bizim karşısında bulunduğumuz en mühim mesele, harb devresinden, sulh devresine geçmek ve bunun için lüzumlu tedbirleri alınağı hızlandırarak, büyük halk kütlelerinin refah ve iktısadî kalkınmalarının sağlanmasıdır.»

Yunanistan meselesi

Mr. Bewin, Yunanisan meselesine de temas ederek, işçi hükûmetinin bu memlekette sağlam ve demokratik bir rejimin kurulmasını istediğini belirtmiş ve onun için bugünkü Vulgaris hükûmetinin genel seçimlere kadar iktidarda kalmasının ve seçimlerin de mümkün olan en kısa zamanda yapılmasının gerekli olduğunu zikretmiştir. Dış İşleri Bakanı, Yunan genel seçimlerinin Britanya, Amerika ve Fransa ile Ingiliz dominyonları hükûmetleri tarafından gönderilecek murahhasların nezareti altında yapılacağını da bu meyanda söylemiştir.

— *Arkası sahife 3, Sü. 5 te* —

Balkanlarda yapılacak seçimler

Sovyetler, Yunan seçimine nezareti reddettiler

Bulgaristanda her şeye rağmen seçimlerin yapılacağı ilân ediliyor

Londra 20 (B.B.C.) — Ingiliz Dış İşleri Bakanlığı bugün Yunanistanda yapılacak seçimler hakkında bir tebliğ neşretmiştir. Tebliğde bildirildiğine göre, Yunanistan seçimlerinde Amerikan, Ingiliz ve Fransız murahhaslarından bir

— *Arkası sahife 3, Sü. 2 de* —

Japonlarla görüşmenin ilk safhası bitti

Konuşmalara bundan sonra Tokyoda devam edilecek ve teslim vesikası imzalanacak

Müttefikler Japonyaya çıkmaya hazırlanıyorlar

Amerikanın Pasifik donanması komutanı Amiral Nimitz (solda) ile hava kumandanı General Spaatz (sağda), Duke of York zırhlısında İngiliz Amiralı Sir B. Fraser ile görüşürken

Londra 20 (B.B.C.) — General Mac Arthur bugün gazetecilere demecde bulunarak, teslim görüşmelerine Tokyo'da devam olunacağını söylemiş ve demiştir ki:

«— Ben hava, deniz ve kara kuvvetlerimle Japonyaya gideceğim. Hava şeraiti kuvvetlerimizin çıkarılmasına müsaade ederse, önümüzdeki 10 gün zar-

— *Arkası sahife 3, Sü. 2 de* —

man işgali altında bırakmağa razı olamadı, Ankaraya nakletti. Burada, İtilâlin merkezinde ve inkılâbın emrinde yazılarını yazdı. Nadi, daima kurtuluş hareketinin ön safında bulunanlar arasında yer alırdı.

Yunan ordusunun kat'î galebesinden ümidini kesen Itilâf devletleri bir konferans toplamağa karar vermişler, Büyük Millet Meclisi hükûmetile Istanbuldaki Osmanlı hükûmetini Londraya çağırmışlardı.

Yunus Nadi millî hükûmeti temsil eden murahhaslarımızdan biriydi. Ankara murahhas heyeti, Avrupada fikir itibarile ikiye ayrıldı. Bazıları Sèvre muahedesile «Misakı Millî» arasında hususî anlaşma yapmayı memleketin menfaatine uygun gördü. Bu yolda bazı muahedeler de imzaladı. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve hükûmetinin direktiflerine aykırı bir hareketti.

Nadi, misakı millinin ve tam bir istiklâlin teminini istiyenlerle beraberdi. Ankaradan ayrıldığı zaman Mustafa Kemal Paşa kendisine:

Celâl BAYAR

— *Arkası sahife 3, Sü. 4 te* —

General de Gaulle

De Gaulle Amerikaya gitti

Fransa Devlet Reisi dün gece hareket etti

Londra 20 (B.B.C.) — General De Gaulle bugün geceyarısı, Amerikaya müteveccihan hareket edecektir. General'e Fransız Dış İşleri Bakanı M. Bidault ve genel kurmay başkanı General Juin refakat eylemektedir.

Londra 20 (B.B.C.) — Paristen son dakikada alınan bir habere göre, General de Gaulle, yanındakilerle beraber, Amerikaya gitmek üzere bu geceyarısı hareket etmiştir. General ve maiyeti Ingiltere tarafından Fransaya hediye edilmiş olan büyük bir tayyare ile seyahat etmektedirler.

Kisling'in idamı istendi

Londra 20 (B.B.C.) — Norveçi Almanlara teslim eden ve bu suretle adı memleket hainlerine alem olan Quislingin muhakemesine bugün Oslo'da başlanmış ve muhakeme büyük bir kalabalık önünde cereyan etmiştir.

Quisling, muhakemesi esnasında, suçsuz olduğunu söylemiş ve kendisini müdafaaya çalışmıştır. Savcı iddianamesinde Quisling'in vatana hıyanet suçundan dolayı idamını istemiştir. Muhakemeye yarın da devam edilecektir.

Güney Afrikadan yükselen ses

«Batı devletlerinin Rusya ile harbetmeleri lâzımdır»

Pretoria 20 (a.a.) — «Reuter»:

Güney Afrika Birliği eski Milli Savunma Bakanı ve «Yeni Nizam Partisi» lideri M. Oswald Pirow Pretoria'da verdiği bir nutukta bilhassa şöyle demiştir:

«— Batılı devletlerin Rusya ile harbetmeleri muhakkak lâzımdır. Yazık, çok yazık ki İngilterede bir işçi hükûmetin iktidara gelmesile buna imkân kalmamış gibidir.

Böyle bir harb patlak verdiği takdirde, güney Afrika tarafsız kalamaz. İngiltere ile yanyana savaşmak gibi nahoş bir şey yapmış olmak pahasına dahi Rusyaya karşı savaşmalıyız.»

Bir İngiliz tefsiri

Londra 20 (a.a.) — Rusyanın takib

— *Arkası sahife 3, Sü. 3 te* —

Eskişehirde bir kadın beş çocuk doğurdu

Eskişehir 20 (Telefonla) — Şehrimizdeki Doğumevinde, şimdiye kadar eşine az raslanır bir doğum hâdisesi olmuştur. Afyon vilâyetine bağlı Emirdağ kazasının Küllü mahallesinde oturan Belediye çavuşlarından Tayyar Özkaranın karısı 31 yaşında Nadide, doğurmak üzere doğumevimize gelmiş, burada bir haita yattıktan sonra, sancılanmış, ve henüz vakti gelmediği için bu sancıyı karın ağrısı zannederek halâya gitmiş, orada bir bir arkasına beş çocuk doğurmuştur. Beşizlerin dördü kız, biri erkektir. Do-

— *Arkası sahife 3, Sü. 7 de* —

Ticaret Bakanı mühim bir nutukla dün Fuarı açtı

Raif Karadeniz, «Bütün cihan sosyal ve ekonomik bir intikal devresi içinde ve umumî bir ayarlanmanın arifesindedir» diyor

Izmir 20 (Telefonla) — 1945 on dördüncü Izmir fuarı bugün saat 18 de Kültürparkın Lausanne kapısında yapılan bir törenle Ticaret Bakanı Raif Karadeniz tarafından açılmıştır.

Törende Vali, şehrimizdeki milletvekilleri, Parti ve Belediye başkanları, Kor Tümen ve Hava komutanları, generaller, Vali muavinleri, vilâyet, Parti, belediye erkânı, fuara iştirak eden müesseseler, vilâyetler ve diğer pavyonların temsilcileri, ticaret âlemi mensubları, basın ve ajans temsilcilerile diğer davetliler ve binlerce kişi hazır bulunmuştur.

Şehir bandosunun çaldığı Istiklâl marşından sonra Belediye başkanı Reşad Leblebicioğlu kürsüye gelerek nutkunu söylemiştir. Bunu Ticaret Bakanının cevabı takib etmiştir.

— *Arkası Sahife 2, Sü. 5 te* —

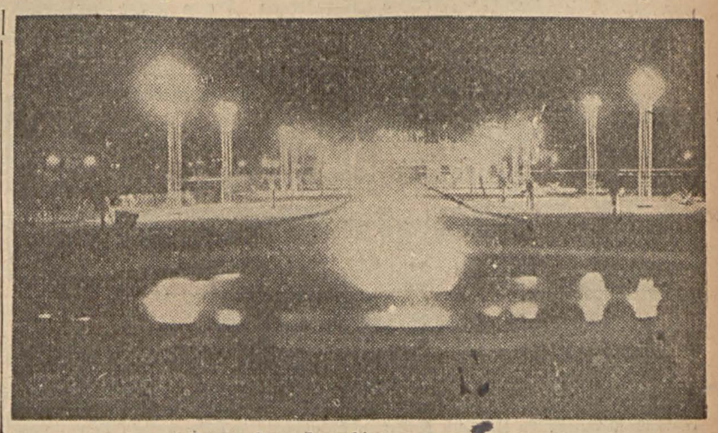

Izmir fuarından bir gece manzarası

Kültür ve Cemiyet Davaları

Tevfik Fikret ile bir mülâkat

YAZAN: **Celâleddin Ezine**

Tevfik Fikretin «Aşiyan» ı müze haline getirildikten sonra açılış töreni şairin ölümünün otuzuncu yılına ve altı senelik bir savaştan sonra insanların sulh güvercinlerini âzad ettikleri kutlu bir tarihe isabet etti. Barışın ve insanlığın mümin kulu Fikrete ne mutlu! Onu ben herhangi zaman hayalimde belirtsem, imanın hükmettiği bir sehpa gibi üç çehresile anarım. Üçü de metin, güzel ve iyidir:

Şair Fikret, insan Fikret, inkılâbcı ve vatansever Fikret....

Fikretin Türk şiirindeki yeniliğini, saf türkçenin hüküm sürdüğü bugün, yani «Rübabı Şikeste» nin neşrinden kırk şu kadar sene sonra daha iyi anlıyoruz. O, Divan ve Tanzimat edebiyatlarının nazım lisanile zamanımızın öz şiir dilinin muvasalası oldu. Terkiblerinde maziye hasret, tarzında alafrangalığın, «Edebiyatı Cedide» den mevrus ahengi sezilmekle beraber; şiirimizde, bilhassa «Hasta Çocuk» ve «Balıkçılar» gibi manzumelerinde İstanbul lehçesini pürüzsüz kullanan ve şekilde mısraı kıran inkılâbcı san'atkârdır. Bugünümüzü hazırladığı için, Fikret şiirimizin büyük yapıcılarından biri olarak kalacak. Fikret, cihan ölçüsünde büyük şair değildi. Fikret dünya edebiyatının damını omuzlarında taşıyan ölmez san'atkârlardan biri de değildi. Fakat o, bizim millî çapımızda, zamanına göre yepyeni bir batı zihniyetile Türk inkılâbı için çırpınmış ve bizim şiirimizde, velev ki kanaatleri ancak François Copée gibi basit bir Fransız şairinin muhayyilesinden örneğini almış olsun, Edebiyatı Cedideden bugüne kadar en kudretli aruzu yazmışlardan biridir. Dil ve mısra inkılâbı, Fikret şahsiyetinin bir cephesidir. Diğer cepheleri; vatan çocuğunu yetiştirmek azmile hoca ve müdür Fikretin Galatasaray Lisesinde başarmak istediği terbiye inkılâbı; memleket çerçevesinde, cemiyette görmek istediği millî inkılâb ve kâinat görüşünde «insanlık» vasfının kutsiyetinde, hasretini çektiği hürriyet, adalet ve müsavat inkılâbıdır.

Tevfik Fikret, Osmanlı İmparatorluğu Tanzimat devrinin yeni bir inkılâba örnek olarak kurduğu ilim müessesesinin, Galatasaray Lisesinin müdürlüğüne, mektebin kuruluşundan kırk iki sene sonra geldi. Fakat bu mevkide uzun zaman duramadı, çekildi ve ne garib tesadüftür ki, Fikretin Galatasaray Lisesi Müdürlüğünden istifası mektebin ilk tesis projesine rastlıyan ayni gün ve ay tarihini taşır: 25 mart! Yalnız şu farkla ki, proje 1867 de tasarlanmıştı; Fikret 1910 da istifa etti.

O zamanlar Galatasaray ismi pek kullanılmazdı; «Mektebi Sultanı» derdik. Bugünün lise taksimatı yoktu; eski maarif usulüne tâbidi. Ve biz sırma yazılı yakalarımız, kırmızı şeridli redingotlarımızla, kollarımızı sallaya sallaya «Caddeikebir» den geçerdik. İşte o zamanlar Tevfik Fikreti ilk defa gördüm. Alnında «Rübabı Şikeste» nin tefne dalı, gözlerinde Meşrutiyetin vadettiği ışıklı günlerin rüyası vardı. Milletin bir mukaddes kitab akidesi gibi, dudaklarında mırıldadığı mısralarının şöhretine basarak «Mektebi Sultani» nin loş dehlizlerinden geçerdi. Talebeye tesiri büyüktü; bilhassa manevî bir tesir. «Büyüklerin» ellerinden düşmiyen «Rübabı Şikeste» nin aksi sadası biz «küçüklere» kadar gelirdi. Acaba biz bu şiir kitabının Türk edebiyatındaki yeni çeşnisini tadabilir miydik? Pek zannetmiyorum. Fakat herhalde sırma yakalı, kırmızı şeridli redingotlarımızın cakasında, şair Tevfik Fikretin mektebimizin müdürü oluşunun büyük hissesi vardı. Onunla bir kere konuştuğumu hatırlıyorum. Buna garib bir hâdise sebeb olmuştu. Çarşambalar velilerin talebeyi ziyaret günüydü. Gene böyle bir çarşamba günü, bana getirilen şamfıstıklarının kabuklarını yere atarak, herhangi bir nizama lâkayd, o loş dehlizlerden geçiyordum. Nereden geldiği bellisiz, hafif ve muhteriz bir ayak sesi duydum. Sonra bana doğru eğilen bir baş ve yavaş, yumuşak bir fısıltı: «Bu kabuklar yere atılmaz çocuğum.» Tevfik Fikret karşımda gülümsüyordu. Kızmıyordu, azarlamıyordu, mektebin an'anesine karışan o meşhur izinsizlerden birini vermiyordu, hayır. Sadece yumuk, etli elini omuzuma atmış, beni müdiriyet odasına doğru götürüyordu. Orada beni kelimelerle nasıl okşadığını, teselliye benzer tevbihlerle nasıl incitmeden konuştuğunu şimdi pek iyi hatırlamıyorum. Fakat tatlı bir gülümseme ile söylediği sözler arasında şu cümle kafama nakşolunmuş gibidir: «Fıstıkların kabuklarını, koridorların köşelerine koydurttuğum sepetlere atsanız daha doğru olmaz mı, çocuğum?» Ben o zaman on yaşında var yoktum, herkesin bana «sen» diye hitab ettiği bir sinde, Fikret «siz» demiş, beni bir mertebe yükseltmişti. İlk muhatab olduğum «siz» nazik ve çelebi Fikretin bir tevbih cümlesinin içindeki «siz» dir. İşte benim ilk tanıdığım Fikret, Mektebi Sultaninin müdürü «baba ve müşfik» Fikret ve on yaşındaki bir yumurcağa kendine müsavi pâyeyi izafe eden «centilmen» Fikrettir. Aradan yıllar geçti. Ben mektebi terketmiş ve tahsilime başka bir memlekette devama başlamıştım. Tatilleri geçirmek için İstanbula geldiğim zaman, ilk rasladığım arkadaş Tevfik Fikretin hastalığını anlattı. Vakıâ gene o, mutad kadife ceketini giyiyor, siyah takkesini takıyor, odasında dolaşıyor; hattâ bazan «Aşiyan» ın bahçesine bile iniyormuş. Fakat asıl ıstırabı, manevî ve ruhî idi. Bu ıstırabı anlıyabilmek için, Meşrutiyetin memleket ve millet âşığı Fikrette bıraktığı hayal sukutunun izini sezebilmek, yeni başlıyan Birinci Dünya Savaşının «insan» Fikreti kemiren menfî tesirini duymak lâzımdı.

Bir sonbahar günü, Rumelihisarı mezarlığından geçen dar patikayı tırmanmağa başladım. «Âşiyan» tepede idi. Bir kartal yuvası yahud bir aslan ini gibi değil; fakat artık kanayan, hasta bir âşiyan... Yokuşu çıkarken heyecanım büyüktü. Soluk soluğa kapıyı çaldım. Hizmetçi beni Doğu üslûbunda döşenmiş bir odaya götürdü. Odanın köşesinde bir şövalyenin üzerine konmuş bir peysaj, onun yanında bir çocuk portresi, duvarlarda büyük küçük muhtelif tablolar vardı. Zannederim sedef kakmalı bir sehpanın üstünde bir çocuk fotografı duruyordu. Hattâ o zaman: «Bu mutlak Halûk olacak, diye düşünmüştüm, Iskoçyaya tahsile gitmezden evvelki resmi...» Fikret beni, mektebden hatırladığım mütevazı tavrile karşıladı: «Hoş geldiniz efendim...» dedi. Elini öpmek istedim; geriye çekti. Beni hatırlamak ister gibi uzun uzun süzdü: «Galiba Mektebi Sultaniden tanışıyoruz?» Fıstık hikâyesini anlattım; hatırlayamadı. Şimdi ne yaptığımı sordu. Ecnebi bir memlekette tahsilde olduğumu söyledim. Ilgisi arttı; oturduğu koltuktan doğrulur gibi oldu. Sedef sehpanın üstündeki fotografa bir göz attı: «Benim Halûk gibi, dedi, o da uzaklarda...» Sonra birdenbire sordu: «Havadisler sizde olmalı... Oraları nasıl? İnkılâbdan sonra Türkiyemiz hakkındaki batıl fikirleri değişti mi? Fakat inkılâbımızın müsbet verimini onlara gösteremedik ki, değişsin değil mi? Bizim İttihadcılar haşarı, yaramaz çocuklar gibi... Halbuki başlangıc ne güzeldi, ne ümidlere kapılmıştık!» Bilmem nasıl oldu, benim de inanmadığım bir teselliyi hasta halinde bile memleketi düşünen bu adama vermek istedim: «Zamanla herşey olacak hocam». Asabiyetle yerinden doğruldu: «Zaman, zaman! Zaten bizim bütün mazeretimiz zaman değil midir? Fakat bilir misiniz ki artık zamanın da tahammülü kalmadı. Zaman gidiyor, zaman uçuyor. Bakınız frenklere dev adımlarile yürüyorlar...» Biraz duraladı. Bana karşı fazla şiddetli davranmış olmaktan ürkmüş gibi: «Ben bedbin bir adamım, diye devam etti, fakat siz nevmidiye kapılmamalısınız. Bizim devrimiz geçti; sizinki geliyor. Hakikî hürriyet ve müsavata belki sizler kavuşacaksınız. Ancak nevmidî ve inkisardan kaçınabilen yeniliğin ve büyüğün müsbet fiilini başarabilir. Deminki tenkidlerim, memleketi kıskanc bir âşık ihtirasile seven hodbin bir ihtiyarın safsatalarından başka bir şey değildi. Onları unutunuz. Memleketin hakikî müminlere ihtiyacı var. Biz belki onu tam imanla sevemedik...» Bir an sustu. Pencereden karşı kıyıyı göstererek: «Şu guruba bakınız, dedi, dünyanın en güzel toprağında yaşıyoruz. Başka yerde gün ölür. Bizim toprağımızda gün soluyor. Bu türlü ışığa veda başka nerede vardır?»

Yorulmuş gibi koltuğa yaslandı. Elini uzattı. Ve ben bu sefer büyük «insan» ın elini öperken, o geri çekmedi. Anladım ki, yabancı bir misafir gibi geldiğim bu huzurdan, onun bir an mahremiyetine girmiş bir yakını gibi çıkıyordum.

İkinci defa tanıdığım Fikret, Âşiyanın münzevî sakini memleket âşığı, ahlâk âşığı, müsavat aşığı Fikrettir.

* * *

Fikretin ölümünden otuz sene sonra, «Aşiyan» ının «Tevfik Fikret müzesi» olduğu şu anlarda ve altı yıllık yürekler acısı bir kıtalden sonra beşeriyet sulha kavuşuyor. Mustarib insanlık her zamandan ziyade hürriyet, adalet, müsavat, kültür ve sanata teşnedir. Demokrat dünyasının vadettiği bütün bu güzel ve iyi vasıfları Fikret kadar bizde kim temsil edebildi? Demokrat dünyasına gönderebileceğimiz en halis ve samimî murahhas Tevfik Fikretin ruhudur.

Celâleddin Ezine

Şehir haberleri

Vatmanı döven doktorun davası

Bursalı Dr. Kemal Yalkı 20 gün hapse mahkûm oldu

Tramvaydan atlamak istediği bir sırada kendisine mâni olan 429 numaralı vatman Halid Akına hakaret eden ve tokat atan Bursa lisesi doktoru Kemal Yalkının asliye birinci ceza mahkemesinde görülmekte olan davası dün sona ermiştir. Dünkü oturumda, Bursa Cumhuriyet Savcılığından gelen telgraf okunmuştur. Bu telgrafta doktorun sabıkası olmadığı yazılmakta idi. Bundan sonra sanık doktor müdafaasını yapmış ve suçunu inkâr ederek:

«— Benim yaşımda ve benim mesleğimde bir adamın bir vatmana tokat atmasına imkân yoktur. Ben sadece düşmemek için kendisine tutundum. Beraetimi isterim. Suç sabit görüldüğü takdirde de içtimaî mevkiim ve şerefli meslek hayatım gözönünde tutularak tecil edilmemi rica ederim» demiştir.

Neticede, mahkeme, vak'anın yegâne şahidi olan avukat Bayan Dilşad Erincin yeminli ifadesinde söylediği kat'î sözleri gözönünde tutarak suçu sabit görmüş ve doktor Kemal Yalkını, 20 gün hapse, 49 lira 60 kuruş da para cezasına mahkûm etmiştir. Sanığın başka sabıkası olmadığı ve içtimaî mevkii düşünülerek cezasının teciline karar verilmiştir.

Şiddetli sıcaklar devam ediyor

Şiddetli sıcaklar dün de devam etmiştir. Hararet gölgede 32, güneşte 60 dereceye çıkmıştır.

Sıcakların başladığındanberi karaborsaya çekilen buz pek güçlükle ve mutad fiatının hayli üstünde bir para mukabilinde bulunabilmektedir.

Karaağaç Mezbahası buz imalâtını 25 ton daha arttırarak günde 100,000 kilo buz yapmaktadır. Fakat bu miktar da şehrin ihtiyacını karşılayamamaktadır.

Şehrin akmayan suyunu inceleyen Bayındırlık Bakanlığı müfettişleri dün de çalışmalarına devam etmişlerdir. Bunlar yakında raporlarını alâkalı makamlara vereceklerdir.

İzmirde sıcaklar

İzmir 20 (Telefonla) — Şehrimizde sıcaklar tahammül edilmez hale gelmiştir. Gölgede hararet 40 derecedir.

Maliye ve Bayındırlık Bakanları şehrimizde

Dün sabahki Ankara trenile Maliye Bakanı Nurullah Esad Sumer ve Bayındırlık Bakanı Sırrı Day şehrimize gelmişlerdir.

Şeker beyannameleri

Şeker satışının durdurulması ve ellerinde şeker olanların miktarını gösterir bir beyannameyi Vilâyete vermeleri hakkındaki emir dün İstanbul Vilâyetine bildirilmiştir. Vilâyet keyfiyeti dün derhal kazalara bildirmiş ve bu emrin tatbikine geçilmiştir.

Et işi

Et işi düzelmiştir. Dün pay mahallinde 5,000 koyun, 100 büyük baş hayvan satılmış, bunlardan 2500 koyun derhal Mezbahaya sevkolunmuş, oradan da kasablara dağıtılmıştır.

İdamı istenen katillerin davasına başlandı

Nisanın 22 nci günü, Eyüb Sultanda Bülbülderėsinde tarlalar arasında, 1335 doğumlu Güneri Zorgeçid'i, tecavüzden sonra ipte boğmaktan sanık 1319 doğumlu Osman Luş'la gerek bu tecavüzde gerek boğmada kendisine yardım etmekten sanık 1929 doğumlu Necati Kaldırgötür, idam cezası yazılı maddeye uygun olarak mahkemeye verilmişlerdi. İstanbul Birinci Ağırceza Mahkemesince dün bu davada ilk oturum açılarak, Osman Luş'un Cezaevi hastanesinde hasta yattığı anlaşılmıştır. Getirilen sanık Necati Kaldırgötür'ün adı, sanı belirtildikten sonra; İstanbul Birinci Sorgu Yargıçlığının kararnamesi okunmuştur. Savcılık, dava konusunun ayni zamanda umumî âdâba olan ilgi derecesine göre yargılanmanın gizli yapılmasını istemiştir. Mahkemece oturum kapalıya çevrilerek, salon boşaltılmıştır.

Bir idam mahkûmu hakkında karar

Beyoğlunda Altınbakkalda Belvü apartımanının 13 basamakla inilen kalorifer dairesinde arkadaşı komisyoncu Kamer Mestciyanı parasına tamah ederek rovelverle öldürmekten sanık bulunan komisyoncu Misak Kasarcan, idam hükmü giymiş, Temyizce nakzen yargılanma sonunda bu hükümde ısrar edilmişti. Yargıtay; hükmü ikinci defa bozduğundan, İstanbul Birinci Ağırceza mahkemesince dün tekrar oturum açılmıştır. Ve bozma ilâmı okunduktan sonra; savcılığın dosyayı gözden geçirerek, bozmaya uyulup uyulmamak hususunda mütalea söylemesi için, oturum 13 eylûl perşembe saat 14 e kalmıştır.

Dün fiatları tesbit edilip satışa çıkarılan ithal malları

Gal. Ankara handa Çelikboya T. A. Ş. ye torna makinesi, Gal. Tünel Cad. Vahan Bardizban'a şerit testere, Taksim Talimhane Palasta Otokar Alber Guakil'e akümülâtör, Gal. Mahmudiye 15 te Luka Keçecioğluna grafit tozu, Sirkeci Orhaniye Cad. Olimpos gazoz fabrikasına gazoz kapsülü, Ist. Yeni Valde handa Hilmi Kutman'a kalay, Ist. 4 üncü Vakıf handa Hamdi Ozlç'e nal mıhı, Ist. Haçopulo handa Hasan Ekin'e kahve fincanı, Ist. Sabrusefa handa Hayrullah Türkkan'a diş fırçası, Ist. Dilsizzade handa Osman Demirer'e madenî boya, Gal. Karamustafa 79 da Panzo Stavropulo'ya müstahzaratı sınaiye, Gal. Büyük Tünel handa Burkhard Gantenbein'a haşerat ilâcı, Ist. Dilsizzade handa Abdi Demirer'e bonsolk asid, sodyum benzuat ve solisilik asid, Gal. Aslan handa Süleyman Teoman'a sargılık kâğıd, Ist. Anadolu han altında İzmir Manifatura'ya sargılık kâğıd, Ist. Yeşilbursa ambarı Sabri Pozan'a (Mudanya Halidpaşa caddesi) sargılık kâğıd, Fincancılar Yusufyan handa Andon Uğurluoğluna yün mensucat, Sultanhamam Konya handa Yenen Umum Ticaret'e Merinos yünü, Asmaaltı Cambazhane sokak Çuval, Kanaviçe Ltd. e (İzmir Birliğinden) sargılık kâğıd, Tahtakale Tomruk sokak 62 de İsahar Leon ve mahdumlarına bikarbonat dö sud (İzmir Birliğinden).

Ramazan 13 Salı

	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
Vasati	1 16	17 01	20 00	21 41	4 24
Ezanî	5 17	9 04	12 00	1 4[illegible]	8 24

Yazılarını Okurken...

Türk gençliği

Yazan: Yunus Nadi Abalıoğlu

Rahmetli Başmuharririmiz Yunus Nadi Abalıoğlu'nun aşağıya aldığımız yazısı 14 ekim 1930 tarihinde yazılmıştır. «Türk gençliği» serlevhasını taşıyan bu yazı günün vukuatına temas eden kısmı bir tarafa bırakılırsa gençliği tarif ve tetkik, ona doğru yolu göstermek bakımlarından büyük kıymetini daima muhafaza edecek bir eserdir.

Günlük siyasî ihtirasların Türk gençliğile oynamağa kadar ileri gittiğini ve gençliğimizin miskin mücadelelere karıştırılmak istenildiğini görüyoruz. Uçan kuşa el atan siyasetçilerin eğer ellerinden gelirse gençliği dahi ellerine alarak kendi maksadlarının hizmetine koşmak istiyeceklerine şüphe yoktur. Ancak, Türk gençliği bu oyuna gelemez ve gelmemelidir. Kafası daima parlak istikballer vadeden yeni yeni ideallerin nurdan hâlelerile çevrili genclik başlı başına bir âlemdir. O günlük siyasetlerin fâni gürültüleri içinde boğulamaz. Genclik gideceği yolu bizzat kendi görecek ve bulacak kadar nurlu ve şuurludur, ve öyle olmalıdır. Hususile Cumhuriyet Türkiyesinin gençliği... Evet, hususile büyük emanet kendisine tevdi olunmuş olan bu genclik sokak politikacılarının uyandırdıkları her havaya uyacak bir hafiflik göstermekten uzak kalmağı daima bilecektir ve bilmelidir. Bu hal, kendisinde vatanımızın ve milletimizin istikbalini saklıyan büyük, belki en büyük sırdır.

Inkıraz uçurumunun kenarına gelen Türkiyeden hür ve müstakil bir vatan çıkaran nesil, bir zamanın gençliği idi. Tarihin harika saydığı bu işler ancak parlak idealleri demir bazularda tutan çelik azimlere dayanarak tahakkuk edebildi. Arzu olunur ki yeni neslin gençliği bu kurtarılan vatan ve milleti bütün bir emniyet içinde alabildiğine yükseltsin. Bu vakarlı ve temkinli bir anlayışın veya anlayışlı bir vakar ve temkinin mahsulü olabilir. Ömürlerini asla boşa geçirmemiş asırdide ihtiyarlar gibi düşünen ve fakat tam sırasında ve tam yerinde aslanlar gibi kükremesini ve kaplanlar gibi sıçramasını bilen metin ve güzide genclik elbet bize bu iddiaları ve bu vakarı gösterecek, ve bu halü şanı ile istikbalimizin en esaslı teminatını teşkil edecektir. Biz eminiz ki politikacıların sokakları tutan telâşlı hareket ve gürültülerinin arkasında bu genclik vardır, o metin ve sakin görüyor ve bekliyor. Millet ve memleket hayatına aid meselelerde son sözü söyliyecek olan odur, ve biz biliriz ki bu söz, sözlerin en doğrusu olduğu kadar en kat'isidir de. Çünkü bu yalnız söz değildir. Onun yanında fiil de vardır. Fiil, yani vazife ve fedakârlık.

Şimdi ihtiyar olduk demeğe dilimiz varmıyor ama şurasını açık söyliyebiliriz ki biz de bir zaman genc idik ve genclik idik. Yüksek aşkı hâlâ kalblerimizi yakan bu saadet devresinin ne demek olduğunu çok iyi bildiğimiz içindir ki aynı hamurun şüphesiz daha iyi unsurlarından terekküb eden şimdiki gençliğe emniyetle ve gıpta ile bakarız. Onun hakkındaki hükümlerimizde işte bundan dolayı bu kadar sarih ve samimiyiz.

Kâinatın baştan başa esrarla dolu bir nihayetsizlik olduğunu ilk anlıyan kafa bu ucu bucağı olmıyan meçhuliyet önünde her hakikate ermek aşkile harekete gelir. Bir taraftan hayat insanı toprağa bağlamıştır, onun ağlatan ve güldüren bin cilvesi var. Diğer taraftan mebde ve müntehası olmıyan tabiatte hayatın sırrını bilmek ihtiyacı beşeriyete büyüklüğünün hakikaten büyük delillerini verdiren bir anahtardır. Orada da insan ayakları yerde olduğu halde kendisini göklerde gezdiren zekâ ve safa hayatı yaşamağa namzeddir. İşte ferd ve cemiyet anlaşılan ve anlaşılmıyan bu hakikatler içinde yüzer durur. Genclik her yeni bilgi ile sanki yeni bir âlem keşfeden ve bundan dolayı gururuna ve süruruna payan bulunmıyan bir âlim gibidir.

Sonra sonra genc yavaş yavaş cemiyet tarafından cezbolunur. O bir kere onun içindedir. Sonra da yarın onu idare edecek olan kendisidir. Hayatı filen ve derhal onunla bağlıdır. Bu bağlar yavaş yavaş çoğalır ve kuvvetlenir. Farkında olmaksızın bizim genc cemiyete sürüklenmeğe ve onun işlerile alâkadar olmağa başlamıştır. Bu devrede hepsi kutsî bir mahiyeti haiz olmak üzere hayata benziyen savablar ve savaba müntehi hatalar çok bulunur. Hepsi kutsî bir mahiyeti haiz olmak üzere dedik. Çünkü genclikte asıl olan kafanın işlemesidir. Temiz cüretkârlığın gençliğe hatalı düşünceleri hakikat gibi telâkki ve müdafaa ettirmesi nadir değildir. Hatalı düşüncelerin bile kutsiyet payesini haiz olması şundandır ki münevver genclik hata üzerinde ısrar etmez. O tabiatin daima iyiye doğru tekâmül eden en güzel eseridir.

Gözlerimi kapıyarak geçmiş günlerime seri resmi geçidler yaptırıyorum. Acaba bunların hangileri daha saadetli ve daha letafetli idi. Hangisi değil yarabbi!. Hele hapisanelerde, zindanlarda ve kalelerde geçen zamanlarım, dağları tırmanan, bayırları aşan günlerim, nulâsa hakikat bildiğim şeyi vaziyete hâkim kılmak için geçirdiğim bütün cidal saatlerim... Çok naçiz şeyler olmasına rağmen bütün bir hayatı kaplıyan bu hâdiselerin eğer ihtimali olsa bin kat daha şiddetlilerinin binbir tekerrürüne binbir ömür feda ederim. Heyhat!

Heyhat demeğe mahal yok. Çünkü mubarek bir Türk gençliği ayni yolun yolcusu olarak işte meydandadır, ve elbette bizlerden bin kere daha iyi olarak elbette daha parlak istikballere yürümeğe hazır bulunyor veya hazırlanıyor. Ben belki çok görüp geçirmiş bir ağabey olarak bu gençliğe şunu söyliyebilirim:

Ey Türk genci, yalnız ve yalnız ekmek kavgası uğrunda gürültü yapan tabakaya karışmaktan çekin, aç kalmak pahasına dahi olsa daima hakikat aşkı rehberin olsun!

YUNUS NADİ

Ticaret Bakanı mühim bir nutukla dün Fuarı açtı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Sık sık sürekli alkışlarla karşılanan bu nutuklardan sonra Belediye Başkanı fuar kapısını bağlıyan kordelâyı kesmesini Ticaret Bakanından rica eylemiştir. Raif Karadeniz kordelâyı keserek fuarı açmış ve sonra sırasile bütün pavyonları dolaşarak hepsinin birer birer açılışını yapmıştır.

Ticaret Bakanının nutku

Ticaret Bakanı Raif Karadeniz nutkunda ezcümle demiştir ki:

«— Yaşadığımız şu günlerde yeryüzünde artık silâh sesleri durmuş, insanlar birbirlerini öldürmekten vazgeçmişlerdir. On dördüncü fuar bu mes'ud günlere tesadüf etmekle bir üstünlük taşıyor, bu uğurlu rastlayış bizim için bir talih eseri olduğu kadar yıllarca milletlerarası ekonomik yarışmalara saha olan fuarımızın gelecek yıllarda daha zengin ve daha parlak bir alan olacağının da habercisidir.

Bütün cihan sosyal ve ekonomik alanlarda bir intikal devresinin içinde ve umumî bir âyarlanmanın arifesindedir. Yeni ve temelli bir sulh nizamı kurmak, milletlerarası emniyet ve ahenge şekil vermek, Birleşmiş milletler camiası için samimî bir hedeftir. Milletlerarası ekonomik münasebetler de şüphesiz buna uygun olarak şekil alacaktır. Biz, Birleşmiş milletler camiasının bir ailesi sıfatile haksızlığa meydan vermiyen ve her milletin inkişaf imkânlarını kollayan bir ekonomik nizamın dünyaya sulh ve refah sağlıyacağına inanıyoruz. Bu inanla içinde bulunduğumuz intikal devresinin icablarını da gözönünde tutarak faaliyetlerimizi düzenlemeğe çalışıyoruz. Bugünkü dış ticaretimiz işte böyle bir intikal devresinin tesirleri altında bulunuyor.

Karşılaştığımız zorluklar

Karşılaştığımız zorlukların halen haricî ve dahilî sebebleri vardır. Haricî sebeblerin başında, Avrupa coğrafyasında vukubulan değişiklikler geliyor. Eski ve yerleşmiş münasebetler şebekemizin yerini tutacak yenisi henüz bulunamamıştır. Dahilî sebeblerin başında da fiatlarımızın yüksek oluşu geliyor. Bu yüzden ihracatımız aksamakta, ithalâtımız da bundan müteessir olmaktadır. Çünkü dış ticaret sahasında alım kudretimiz sattığımız malların bedelinden husule gelir. Kısa ifade ile ancak sattığımız kadar alabiliyoruz. Bu durum karşısında evvelâ değişen ticaret coğrafyasına uymak zorundayız. Bunun için yeni pazarlar kazanmak ve ihraç mallarımızın koleksiyonuna yeni mallar katmak gerekiyor. Hükûmetten ziyade hususî teşebbüs erbabının gayretleri bu sahada bize daha fazla başarı vadediyor. Mallarımızın kalitelerini yükseltmek, dünya piyasalarında geçer tip ve standardlara uydurmak bu gayretlerimizi destekliyecektir. Sonra fiatlarımızı da indirmek mecburiyeti karşısındayız. Fiatlarımızın bugünkü yüksek seviyesi üzerinde müessir olan âmiller malûmdur. Bunların bir kısmı geçici mahiyettedir. Bu âmiller ortadan kalktığı ve tesirleri aksi istikamette işlemeğe başladığı zaman fiatlarımızın mutedil bir seviyeye inmesini ümid edebiliriz. Böyle organik bir seyrin meydana gelebilmesi şüphesiz bir takım ön şartların tahakkukuna vabeste bulunuyor. Zaman, artık bu şartların tahakkukuna mâni olan unsurları birer birer tasfiyeye başlamıştır.

Hayatı ucuzlatma yolunda alınan tedbirler

Hayatı ucuzlatmağa kampanyamız bu yolda attığımız ilk adımdır. Hükûmet hayatı ucuzlatma konusunu ele almış, evvelâ devlet müesseseleri tarafından istihsal edilen malların fiatlarında tenziller yapmağa karar vermiştir. Bu kararların neticelerini kısmen öğrenmiş ulunuyorsunuz. Bakanlıklar bu faaliyetlerine devam ederek hizmetleri ve istihsali aksatmıyacak surette bütün imkânları kullanacaklardır. Devlet işletmeleri bu yolda yürürken serbest çalışan sanayici ve tüccarlarımızın da bu harekete ayak uydurmalarını beklemekteyiz. Devlet burada sadece önayak olabilir. Serbest teşebbüs erbabı ise bu gayreti devam ettirip şümullendirebilir. Onların daha rasyonel çalışarak, daha az kâra kanaat ederek bunu yapmaları ayni zamanda günün zarurî icablarıdır.

Her şeyden evvel bol istihsal

Bütün bu gayretlerin başında istihsal davası gelir. Milletimiz için özlediğimiz refah ve umranın hakikî temeli geniş ve bol istihsal olduğunu hiçbir gün hatırdan çıkarmamalıyız. İthalâtımıza gelince bunu da herşeye rağmen azaltmamak zorundayız. Önümüzdeki günlerde yayınlanacak olan ithalâtı müsaade usulüne tâbi tutma kararımız da bunun bir neticesidir. İthalâttaki darlığı yalnız formalitelere, şu veya bu teşkilâtın mevcudiyetine atfetmek teferruatta kalan bir görüşün mahsulüdür. Bununla beraber formaliteleri azaltıyoruz. Muamelelerin geçtiği bazı kademeleri kaldırıyoruz ve bununla ithal işlerimizin daha çabuk ve sade bir şekilde yürümesini temine çalışıyoruz.

İç ticaret durumumuz

İç ticaret alanındaki tedbirlerimizden de bahsetmek isterim. Memlekete giren mallardan karaborsada kaybolanları tevzi usulüne tâbi tutmağa devam edeceğiz. Dağıtmanın sonuna kadar sermayelerinin mala bağlı kalmasından şikâyet eden ithalâtçılarımızı bu yükten kurtarmağa çalışıyoruz. 510 sayılı karar harb yılları içinde geçirdiğimiz tecrübelerden sonra ihdas olunan bir tanzim sistemidir. Bu sistemin kısmî bir tanzimden ibaret olduğunu biliyoruz. Haklı şikâyetlere hedef olan kısımlarını değiştirmek suretile onu günün icablarına daha uygun bir hale getirerek tatbikına devamda şimdilik fayda görüyoruz. Millî korunma teşkilâtını seçkin Türk genclerinin eline vermek suretile, aldığımız tedirlerin iyi tatbik edilmesini sağlamak istedik.

Büyük Atamızın aziz hatırası

Anadolumuzun garba açılan bu büyük iskelesinde konuşurken, şanlı Türk ordusuna ilk hedef olarak burayı göstermiş olan Büyük Atanın aziz hatırası önünde hep birlikte eğilelim.

Türk nesillerinin tarih boyunca minnetle anacağı şahsiyet

Altı yıldır dünyayı saran büyük yangının alev kolları arasında yurdumuz tutuşmadı. Harb meydanlarında evlâtlarımızın kanı dökülmedi. Yıllarca didinerek vücuda getirdiğimiz eserler yıkılmadı. Şimdi bütün kudret ve kabiliyetlerimize hız vererek milletimizin refahı için çalışabilecek durumda bulunuyoruz. Bu durumu bize kazandıran şahsiyeti, tarih boyunca Türk nesilleri minnetle anacaktır. Bu şahsiyet İnönüdür. Sözlerimi bitirirken ona karşı duyduğumuz derin minnet ve şükranlarımızı hep birlikte burada ifade edelim.»

HEM NALINA HEM MIHINA

Teknik kahramanlık

Bu harb, strateji ve bilhassa taktik sahalarında bir çok değişikliklere sebeb olduğu gibi kahramanlık bahsinde de, esaslı bir değişiklik doğurdu. Artık eski bildiğimiz kahramanlığın yerine teknik kahramanlık kaim oldu. Eskiden manevî kuvveti yani kahramanlığı yüksek olan taraf, maddî kuvveti yenerdi? Ruh maddeyi mağlûb eder, iman çeliğin hakkından gelirdi. Tabiî, bu umumî bir kaide değildi amma harblerde sık sık görülürdü. Sayıca zayıf bir ordunun kendinden kalabalık bir orduyu yendiği savaşlar pek çoktur. Yalnız sayı değil; silâh ve malzeme üstünlüğüne karşı da kahramanlığın kazandığı zaferler az değildir. Onun içindir ki İngiliz denizcileri eskidenberi «harbeden gemi değil insandır» derler. Bu söz, silâh ne kadar mükemmel olursa olsun, onu insan elinin idare ettiği ve insan elaine de zekâ ve yüreğin hâkim olduğunu anlatıyordu. Fakat iki taraf da, kahramanlıkta aşağı yukarı müsavi olunca iş değişiyor, araya silâh, malzeme ve teknik giriyor. Birinci Dünya Harbinde, Şili sularındaki Coronel deniz savaşında İngiliz Amiralı Gradock, Alman Amiralı Von Spee'nin filosunu görür görmez, iki filoyu teşkil eden gemiler arasındaki kuvvet farkının kendi aleyhinde olduğunu bildiği halde, savaştan muvakkaten kaçınmak ve civardaki diğer İngiliz harb gemileri üzerine çekilmek elinde olduğu halde düşmana saldırmış ve bu kahramanlığını hayatile ödemişti.

Bu harbde, Singapur sularında, İngiliz Amiralı Sir Philipp Thomas da, hava kuvvetlerinin himayesini temin etmeden bir Japon çıkarmasına mâni olmak için hemen denize açılmış ve Japon uçaklarının hücumuna uğrayarak gösterdiği cüret ve cesaret hayatına ve İngiliz donanmasının 2 kuvvetli zırhlısına mal olmuştu.

Mr. Churchill, geçen harbe aid hatıralarında Coronel deniz savaşından bahsederken «Kuvvetler arasındaki nisbetsizliği telâfi edebilecek kahramanlık ve fedakârlık yoktur» sözile İngilizlerin o eski «harbeden gemi değil, insandır» sözünün maddî ve teknik kuvvetler arasında muvazenesizlik olduğu zaman yerinde olmadığını anlatmak istemiştir.

Bu harbde, iki taraf da, yürek kahramanlığına, teknik kahramanlığı da ilâve ettikleri zaman muzaffer olmuşlardır. Önceleri teknik kahramanlık Almanlarla Japonlarda idi; zafer perisi de onların kucağına atılmıştı. Sonraları Müttefikler aynı şeyi yaptılar ve zafer perisini çok üstün silâhlarının zorile Almanların ve Japonların kucağından çekip aldılar.

İkinci Dünya Harbinin son günlerinde sahneye çıkan atom bombası ise, teknik kahramanlığı büsbütün hâkim bir vaziyete sokmuş; Müttefiklerin diğer silâh ve malzeme üstünlüğü altında ezilmeğe başlamış olan Japon kahramanlığına ve fedakârlığına son darbeyi indirmiştir.

Bir tek bomba ile bir şehrin yüzde 60 ı tahrib edilir ve 300 bine yaklaşan nüfusunun yüzde 50 si öldürülürse artık yürek kahramanlığının lâfı mı olur? Kahramanlık, ancak hayatla kaimdir. Yaşıyan insan kahramanlık edebilir; ölüler hayatta iken en büyük kahramanlığı yapmış olsalar dahi gözlerini kapadıktan sonra artık kahramanlık gösteremezler. Atom bombası gibi silâhların bir tanesi 150,000 kişinin hayatına kıyarsa bildiğimiz kahramanlık elbette pes ederek yerini teknik kahramanlığa bırakır.

Atom bombası karşısında Japonlar 1854 te Amerikan topları karşısında kılıc ve kargı ile savaşmak mecburiyetinde oldukları zamanki vaziyetlerinden daha kötü ve daha ümidsiz bir duruma düştüklerini görerek bu yeni silâhın önünde diz çökmek zorunda kalmışlardır.

Milletlerin istiklâli ve bakası artık teknik kahramanlıklarının derecesine bağlıdır ve onun içindir ki İngilizler hemen atom bombasına karşı yeni bir silâh icadına kalkışmışlardır.

Gazianteb Valiliği

İstanbul Vali muavini Raif Tek'in Gazianteb Valiliğine tayini hakkındaki emir dün Vilâyete tebliğ edilmiştir.

Morga kaldırılan cesed

Bakırköyünde Ebüzziya caddesinde 67 numaralı evde oturan Eğya kızı 1303 doğumlu Arşalus, evinde ölmüş olarak bulunmuştur. Adalet hekimi Dr İzzet İşcan ölümü şüpheli görmüştür. Cesed, Morga kaldırılmıştır.

Yesari ailesinin teşekkürü

Mahmud Yesarinin hastalığında kendisine gösterdiği insaniyet ve ihtimamdan dolayı doktor İhsan Rifat ile her türlü müzaharet ve alâkalarını esirgememiş olan Vali doktor Lûtfi Kırdar ve Basın Birliği Reisi Hakkı Tarık Us ile cenazede bulunmak ve telgraf ve mektubla kederimizi paylaşmak lûtfunda bulunan zevata teşekkürlerimizi ve minnetlerimizi arzederiz.

Kardeşi Şefik Yesari — Oğlu Afif Yesari

Teşekkür

Pek vakitsiz ölümü ailemiz için büyük bir acı olan kızımız

LEYLÂ MARDİN'in

cenaze merasimine bizzat iştirak ederek, çelenk yollayarak, telgraf ve mektubla taziyette bulunarak acımızı paylaşmak lûtfile bizleri pek mütehassis ve minnettar bırakan sayın ve aziz dostlarımıza candan teşekkürlerimizi arzederiz.

Necmeddin Kocataş
Ebül'ulâ Mardin
Muhiddin Mardin

Mes'ud bir evlenme

Aydının tanınmış ailelerinden merhum Eşref Cihanoğlunun kızı Nilüfer ile, Dörtyollu tüccarlardan Omer Bölükbaşının nikâh merasimi dün Kadıköy nikâh memurluğunda yapılmıştır. Genc evlilere saadet dileriz.

Mevlûd

Bahriye ümerasından sabık Seyrisefain Umum Müdürü Hüseyin Elbinin ölümünün kırkıncı gününe tesadüf eden 22-8-1945 çarşamba günü Bostancıda Bostancı camiinde öğle namazını müteakıb Mevlûdu Şerif kıraat edileceğinden merhumu sevenlerin ve tanıyanların teşrifleri rica olunur.

İ L Â N

Yorgunluk ve sıhhî durumum dolayısile senelerdenberi Ankara şubesi müdürlüğünü ifa etmekte olduğum

İmperial Kemikal İndustris Turkey Ltd.

Şirketinden 1 eylûl 1945 tarihinden itibaren çekiliyorum. Mezkûr müessese ile manevî rabıtam ve hürmetimden başka hiçbir alâkam kalmıyor. Beni arayanların İstanbulda, Nişantaşında Rumeli caddesinde No. 14 ev adresime müracaatleri rica olunur.

Prof. Kimyager
Suzi Osman Bleda

Suadiye ÇINARDİBİNDE
YARIN AKŞAM 9,45 te
MÜZEYYEN Senar Işıl
ve Arkadaşları — Halk Sanatkârı
İSMAİL DÜMBÜLLÜ
SABRİYE Tokses, Arab rakkasesi SIDIKA ŞAMİYE birlikte Kasımpaşalı Penbe
Komedi 3 perde. ZENGİN VARYETE
Bu akşam BEYAZ PARTK'ta DEHRİ EFENDİ

Caddebostan AYTEN Gazinosu
22/8/945 yarınki Çarşamba akşamı
Münir Nureddin
ve ARKADAŞLARI GECESİ

Bakırköy İNCİRLİ Bahçesi
BU AKŞAM
ATİLÂ REVÜ OPERETİ
KADINLARA İNANMAM !...
Büyük Operet — Yazan: NUSRET SAFA COŞKUN
Zengin BALE — Büyük KADRO — ORKESTRA
Aynı program yarın Kadıköy SÜREYYA'da, Perşembe
SUADİYE ŞENYOL'da

Yarın Akşam: SUADİYE
ŞENYOL ÇINARDİBİNDE
RAŞİD RIZA TİYATROSU
SAFİYE AYLÂ
(Tepebaşındaki seansından evvel)
Kemanî NOBAR TEKYAY ve Arkadaşları
ONLAR ERMİŞ MURADINA Komedi 3 perde

Beyoğlu Kadastro Müdürlüğünden :

Kadastrosu ikmal edilen Galatada Kemankeş mahallesinin askı cetvelleri mahallesine ve müdürlüğümüz dahiline asılmıştır. Bir itirazı olanların 2613 numaralı Kadastro kanunu mucibince iki ay zarfında Taksimde Sıraserviler caddesinde 48 numarada Beyoğlu Kadastro Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (11163)

ELEKTRİK MESELELERİ, I.

Muhabere Yarbayı Emin ORKUT'un fransızcadan dilimize çevirdiği bu eserin ikinci basısı yayınlanmıştır.
Fiatı 200 kuruş.
ÜNİVERSİTE KİTABEVİ

MUSTAFA ÖZTÜRK
ile
TAMRİS ÖNGÜÇ
Nişanlandılar.
18/8/945

CUMHURİYET
Nüshası 10 kuruştur.

Abone Şeraiti

	Türkiye için	Hariç için
Bir aylık	300 Kr.	600 Kr.
Üç aylık	800 »	1600 »
Altı aylık	1500 »	2900 »
Senelik	2800 »	5400 »

Dikkat
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade olunmaz.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Mr. Bevin'in nutku

İngilterenin yeni Dış İşler Bakanı Mr. Bevin dün Avam Kamarasında ilk mühim nutkunu söylemiş ve Müttefiklerin Avrupada karşılaştıkları büyük meseleleri inceleyerek İngilterenin bu meseleler karşısındaki durumunu tesbit etmiştir. İngilterenin hem içinde, hem dışında çok derin akisler bırakacağını ve yarı gizli, yarı açık konuşulan bir çok konuların büsbütün açığa vurulmasına imkân vereceğini muhakkak saydığımız bu nutuk, bizi çok yakından alâkadıran bir çok bahislere temas etmektedir.

Bu bahislerin en birincisi Boğazlar meselesi ile Avrupa su yollarının milletlerarası bir mahiyet almasına aiddir. Fakat Mr. Bevin, bu bahisler üzerinde, henüz söz söyliyecek durumda olmadığını anlatmış ve onun için bu bahisleri incelemeğe yardım edecek yeni bir ipucu vermemiştir.

Mr. Bevin'in cenubu şarkî Avrupa ile Balkan memleketleri hakkında söyledikleri sözler hakikaten ehemmiyetlidir. Bu memleketlerden mihver ortakları olarak harbe girenlerden Bulgaristan, Rumanya ve Macaristan, Müttefikler tarafından kurtarılmış ise de Mr. Bevin'e göre, bu memleketlerde hâkim olan totaliter rejimler yıkılmış, fakat onların yerine gene totaliter birer rejim kurulmuştur.

Mr. Bevin, böylece bu memleketlerin demokrasiye kavuşmamış ve kavuşmak yolunu tutmamış olduklarını, onun için bu memleketlerde yapılacak seçimleri tanımıyacaklarını anlatmış ve bu bahis üzerinde İngiltere ile Amerika arasında görüş birliği bulunduğunu belirtmiştir.

Halbuki Müttefikler, eski düşman memleketler hakkında takib edecekleri siyaseti 1943 yılının ekim ayında Moskovada neşrettikleri İtalya hakkındaki deklârasyonda da tesbit etmişlerdi. Bu deklârasyona göre Müttefiklerin İtalyaya karşı siyasetlerinin ana temeli «faşistliği bütün kötü tesirlerile birlikte ortadan kaldırmak ve İtalyan milletinin demokratik esaslara dayanan hükûmet müesseseleri kurmasına imkân vermektir.» Müttefikler bu siyaseti tatbik için âtideki esasları kararlaştırmışlardı:

1 — İtalyan hükûmeti demokrat olacak..

2 — Söz, ibadet, siyasî kanaat, basın, toplanma hürriyeti temin olunacaktır.

Sabık düşman olan İtalya hakkında tatbik olunacak bu siyaset, sabık düşmanların hepsine de teşmil edilecek ve bütün bu memleketlerde faşistliğin ortadan kaldırılmasile demokrat birer hükûmet kurulacaktır.

Müttefiklerin üçü, yani İngiltere, Amerika ve Sovyetler Birliği bu esaslar üzerinde mutabık kaldıkları halde İngiltere ile Amerikanın Rumanya, Bulgaristan ve Macaristanda kurulan hükûmetlerin ekseriyetleri temsil etmiyerek buralarda totaliter rejim yerine gene bir totaliter rejim kurulmuş olduğunu söylemeleri, Müttefikler arasındaki görüş birliğinin bir ârıza geçirmekte olduğunu açıklamaktadır.

Mesele Müttefiklerin bütün harb gayelerile alâkalı olduğu için aradaki görüş birliğini sağlamak üzere yeni konuşmalar vuku bulmasını ve bu konuşmaların bu ayrılığı bertaraf etmesini beklemek icab eder.

Mister Bevin, Yunanistanda da bir demokrat rejimin kurulması için serbest seçimler yapılmasını arzu ettiğini ve seçimlerin İngiliz, Amerikan ve Fransız müşahidler tarafından kontrol edileceğini söylemiştir. Mister Bevin'in bu sözleri söylemesinden sonra İngiltere Dış Bakanlığı neşrettiği bir beyanname ile Sovyetler Birliğinin de bu müşahidler arasında yer almak için davet olunduğunu, fakat Moskovanın genel seçimi dahili bir iş sayarak yabancı müdahaleyi kabul etmek istemediğini bildirmiş olduğunu ilân etmiştir. Bu da ayni bahis üzerinde Müttefikler arasındaki görüş ayrılığını teyid etmektedir. Çünkü istilâdan kurtarılan bir memleketin sağlam şartlar içinde intikal devrini geçirmesine ve kendi mukadderatını ele almasına yardım etmek, bir tarafça yersiz müdahale, diğer tarafça lüzumlu bir muavenet sayılmakta ve bu ihtilâf demokrasi ile totaliterlik arasında bir tartışma zemini hazırlamaktadır. Mr. Bevin bu işleri açığa vurmakla Müttefikler arasındaki ahengi ve elbirliğini pamuk ipliğine değil, fakat sağlam bir anlaşmaya bağlamak istediğini göstermektedir. Onun bu meseleleri ortaya atması, anlaşma isteğini umumileştirir ve sağlamlaştırırsa, her halde çok hayırlı bir netice elde edilmiş olur.

Ömer Rıza DOĞRUL

Japonlarla görüşmenin ilk safhası bitti

— Baştarafı 1 inci sahifede —

fında teslim vesikasını Tokyoda imzalamış olacağız.»

Manillâ'da görüşmeler bitti

Londra 20 (B.B.C.) — Manilla radyosunun bugün öğle üzeri bildirdiğine göre, General Mac Arthur karargâhındaki görüşmeler bitmiş ve Japon heyeti Tokyo'ya hareket etmiştir. Rus heyeti Manilla'ya henüz gelmemiştir ve bugün gelmeleri beklenilmektedir.

Diğer taraftan, Müttefik kuvvetler birkaç güne kadar Tokyo'yu işgal edeceklerdir. Teslim vesikası orada İmparator sarayında imzalanacaktır. Bunun için Tokyo'da hazırlıklar yapılmaktadır.

İhzarî görüşmelerin mahiyeti

Manilla 20 (a.a.)— Burada Japonyanın teslimi hakkında yapılan ilk görüşmeler beş saat devam ederek bu sabah ikide bitmiştir. General Mac Arthur görüşmelerde hazır bulunmamıştır. General Japon delegelerinin muvasalatından bir kaç dakika sonra genel karargâhtan ayrılmıştı. Japon generali Kawabe, General Mac Arthur'ün ümid ettiği veçhile kendisini karşılamamasından üzülmüştür. Japonlara bu görüşmelerin ihzarî mahiyette olduğu söylenmiş ve «Japon teslim hükümleri müzakere edilmeden evvel bize hava meydanları, kıt'aların yeri, limanlar hakkında velhasıl Müttefiklerin Japonyaya yapacakları çıkarmayı kolaylaştıracak mahiyette her türlü malûmatı vereceksiniz» denmiştir.

Japon murahhasları bu suallere derhal cevab vermişler ve çok iyi malûmat ita etmişlerdir. Bütün hareketleri, Japonyanın Potsdam kararlarına ve İmparatorun emirlerine itaat edeceğini göstermekte idi.

Japonyaya yapılacak çıkarma

Manilla 20 (a.a.) — General Mac Arthur'ün maiyetile Japon murahhasları arasında yapılan konuşmalar sırasında, Amerikan kuvvetlerinin Japonyayı işgal edecekleri bu murahhaslara bildirilmiştir.

Murahhaslar arasında yapılan ikinci toplantıda bilhassa işgalin şekli müzakere edilmiştir.

Tokyo körfezine girecek Müttefik filosu

Londra 20 (a.a.) — Manilla'dan haber verildiğine göre, 100 Müttefik harb gemisi düşman limanlarına girme emrine intizaren Japon sahilleri açıklarında dolaşmaktadır. Amerikan Amiralı Halse, İngiliz Amiralı Fraser ile Düke of York zırhlısında görüşmüştür. Amiral Halsey bu zırhlıdan radyo ile yayınlanan bir demecinde şunları söylemiştir:

«— İngilizler, her zaman yaptıkları gibi, vazifelerini bu sefer de muvaffakıyetle ifa etmişlerdir.»

Zannedildiğine göre, İngilterenin, Japonyanın işgaline iştiraki başlıca limanlara gemi göndermekten ibaret kalacaktır.

Amiral Halsey, Amiral Sir Bruce Fraser arasındaki görüşmede Müttefik filosunun Tokyo körfezine girişi üzerinde plânlar yapılmıştır. Rusyanın, en kuzeydeki Japon adası Hokkaido'ya asker göndermesi imkânsız değildir.

Muhtelif harb sahalarındaki vaziyet

Londra 20 (a.a.) — Reuter Ajansının Birmanyadaki muhabirinin bildirdiğine göre, İmparator Hirohito'nun özel murahhası teslim talimatını Birmanyadaki Japon kuvvetleri başkomutanı General Kumura'ya götürmek üzere yola çıkmış bulunmaktadır.

50 bin ile 70 bin arasında tahmin edilen Japon kuvvetleri İmparator tarafından gönderilen murahhas gelmeden teslim olmıyacaklardır.

Japonlar tarafından kontrol edilen Batavia radyosu, Cava adasındaki Japon kıtalarının ateş kes emrini almış olduklarını Çindeki Japon kuvvetleri başkomutanı General Okamura da Mareşal Çan-Kay-Şek'e telgraf çekerek resmî teslim hükümlerini kabule hazır olduğunu bildirmiştir.

Mançuryadaki Japon ordusunun da bir kaç saat içinde tamamen teslim olmuş bulunacağı tahmin olunmaktadır.

Japonyada karartma kaldırıldı

Tokyo 20 (a.a.) — Hava müdafaa genel karargâhından bugün bütün Japonyada karartmanın kaldırıldığı bildirilmiştir.

Yunus Nadi'nin tabutu önünde

— Başmakaleden devam —

«Heyeti murahhasamızın şurasını çok iyi bilmesi lâzımdır ki ordumuz hergün daha iyi, daha kuvvetli olmağa doğru gidiyor. Bu sahada ufak bir endişeye mahal yoktur. Düşmanı ergeç ve kahir bir surette mağlûb edeceğimizden eminim. Şimdi Avrupaya gidişimiz bize sulh getiremez. Kat'î galibiyetimiz tahakkuk ettiğinde Avrupaya kat'î neticeler almak için gideceğimiz bir gün daha gelecektir» demişti. O da kuvvetini, inandığı bu Büyük Adamın sözlerinden almıştı.

Sakarya zaferinden sonra Franklin Bouillon görüşmeleri ilerledi. Büyük Millet Meclisi yapılan anlaşmayı kabul etti. Mersin, Adana, Gazianteb ve Maraş gibi büyük bir vatan parçası tekrar hakikî sahibine kavuştu. Sıra işgal sahasından Yunan ordusunu atmaya gelmişti. Ankara bütün hızile gizliden gizliye buna hazırlanıyordu. Başkumandan Gazi Mustafa Kemal Paşa daha kolaylıkla harbi kazanmak için son sistem seri ateşli batarya elde edilmesine lüzum gösteriyordu. Bu fikrini bazı mebuslara mahrem olarak söylemişti.

Fransızlar bu topları satmaya hazırdı. Ne hazindir ki o zamanın Maliye Vekâleti bunların bedelini ödemeğe muktedir değildi. Para bulmak için millet vekilleri evlerde gizli içtimalar yapıyorlardı. Bu toplantıların hepsinde Nadiye raslardım. Kalın ve gür sesi şu dakika da dahi kulağımdadır:

— Be birader! Buna mutlaka bir çare bulmalıyız.

Diye söze başlardı.

Umumî taarruz arifesinde, Nadi makalelerini «Düşman yıkılmalıdır ve yıkılacaktır» cümlesile bitirmeyi âdet edinmişti. Zamanı geldi. Düşman «vatanın harimi ismetinde» boğuldu. Ankara zafer şenlikleri içinde çalkanıyordu. Coşkun bir halk kütlesi Yeni Gün matbaası önünde toplandı:

— Nadi Bey! Düşman yıkıldı.

Seslerile kendisini alkışladı, hizmetlerinin manevî mükâfatını vermiş oldu.

Teşriî hayatında Yunus Nadi encümenlerde çalışmayı, müzakere mevzuu olan meseleleri mütehassıs arkadaşlarile müzakaşa etmeyi severdi. Millet kürsüsünde az görünürdü. Cumhuriyet ilânının esaslarını hazırlıyan Halk Fırkası içtimaındaki rolünü takdirle hatırlamaktayım. Cumhuriyet ilânı Teşkilâtı Esasiye kanununun değiştirilmesi demekti. Bazı mebuslar yeni meclisin böyle bir değişikliği yapabileceğini tereddüdle karşılıyorlardı. Yunus Nadi bunlara cevab verdi: «Hangi memleket ilk defa kanunu esasî yaparsa onun için meclisi müessesan yapmışlardır. Bizde ise bu gibi mevadda ayrıca meclisi müessesan teessüs edeceği tasrih edilmemiştir. Bizde her vakit bu gibi tadilât olmuştur. Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi de bu zeminde yürümüştür. Buna salâhiyetimiz vardır. Tereddüd buyurulmasın» dedi.

Nadi, daha ilk gününden hakikî manasile inanmış bir cumhuriyetçi idi. Birinci Teşkilâtı Esasiye knununun mazbata muharriri idi. İlhamını büyük Türk inkılâbından ve demokratik esaslardan almış bulunan elimizdeki Anayasanın -Teşkilâtı Esasiye kanununun tanzim ve müzakeresinde encümen reisi sıfatile hizmeti ve emeği geçmiştir.

Bugünkü rejimin temelinde rahmetlinin kocaman bir taşı vardır. Hatırasını hürmetle taziz ederim.

Celâl BAYAR

Aziz ölü dün vatana kavuştu

— Baştarafı 1 inci sahifede —

için atlamağa hazırlanır gibi küpeşteye dolan yolcuların yüzleri artık seçilmeğe başlıyordu. Üstadı, o insafsız hastalıktan kurtulmuş bir halde yurda getirmesini beklediğimiz Cumhuriyet vapurunun güvertesini, günün birinde onsuz göreceğimiz akla gelir miydi?

Güverteyi gayriihtiyarî araştıran gözlerdeki hayal inkisarını, yüzlerdeki hüzünlü ifadeyi gören yabancılar, merak edip soruşturuyor, bu yaslı insanların oraya hangi acıklı istikbal için geldiklerini öğrenince, acımıza ortak olduklarını anlatan, saygılı bir tavır alıyorlardı.

Aziz üstadın, Isviçrede hayata gözlerini yumduğu haberini aldığımız uğursuz gündenberi, Cumhuriyet vapurunun Galata rıhtımına yanaşacağı anı düşündükçe, hepimiz, mâni olamadığımız bir yürek üzüntüsü duyuyorduk. Gurbette ölüm, önce gelen haberile bizi ezdikten kimbilir ne kadar zaman sonra, tabut şekline girmiş heybetile, bir kere daha mateme gömecekti. Nitekim öyle oldu.

Kendisini tanıyanların hepsini hayatiyetine hayran bırakan, hastalığının en şiddetli devrelerinde bile bu enerjiyi zerre kadar kaybetmiyen Yunus Nadi gibi bir mücadele adamını, bir hayat pehlivanını, vücudünü kemirmeğe uğraşan derdi mutlaka yeneceğine emin olarak, gurbet iline doğru selâmetledikten sonra, mücadeleyi ebediyen bırakmış, benliğinden tamamen ayrılmış bir vücud olarak karşılamak, onu çalışırken, didinirken, güçlükleri yenerken yakından görmüş olanlar için, eşsiz bir acı olacaktı.

Cumhuriyet vapuru yolcuları gemiden birer birer inerlerken, hazin vazifemiz başlamış bulunuyordu. Merhumun son nefesine kadar yanından ayrılmıyan hayat arkadaşile kızı, damadı ve minimini torunu da gemideydiler. Ümid içinde ayrıldıkları şehre, mateme gömülü olarak döndükleri gün, karşılarına ilk çıkacak çehrelerin, büyük acılarını paylaşan evlâd, kardeş ve dost çehreleri olması lâzımdı. Fakat merhum üstadın muhterem eşi, kalabalık iki saf teşkil eden karşıcılar arasından, oğlu Nadir Nadinin kolunda, bir matem timsali halinde geçerken, gidenin, yere bakan gözlerindeki hayalini kalanlardan hiç birinin silemiyeceği belli oluyordu.

Cumhuriyet ailesinin çocukları, mukaddes vazifelerine devam ettiler. Sanduka, karşılıklı iki saf arasında, elden ele geçerek, cenaze otomobiline taşındı. Şimdi, bütün ömrünü yurd davalarına hasretmiş olan aziz ölünün sandukası, yurdun timsali olan al bayrağa sarılmış bulunuyordu.

Sonra, otomobil, ağır ağır hareket etti. Ağır ağır hareket etmenin ne demek olduğunu, hayatında asla tecrübe etmiyen üstad, bu yavaşlığa ancak ölümünden sonra razı olabilirdi.

Ömrünü hep verimli bir faaliyetle, hep başarılı bir mücadele ile geçiren, mesleğe candan âşık Yunus Nadinin, İsviçrede, ölüm tehlikesi geçirdiği günlerden birinde, matbaa ve mürekkeb kokusu duymak, hayatını baştanbaşa dolduran meslek aşkını bu koku ile olsun uzaktan tatmin etmek için, doya doya gazeteleri kokladığını, muhterem eşi, üstadın son günlerine aid hatıraları arasında, hürmetle anıyor. Kaybettiğimiz büyük şahsiyetin meslek cephesini bundan daha parlak şekilde gösterecek misal bulunamaz.

Aziz karilerimiz bu satırları okudukları sırada, Cumhuriyet ailesi, dün, matbaadaki yazı odasında, ihtiram mevkiine bırakılan merhum Yunus Nadinin sandukası başında, oraya bırakıldığı dakikada başlayan bir ihtiram nöbeti tutmaktadırlar. Senelerce ve senelerce, etrafında sarfettikleri faaliyeti zevkle, şevkle, galeyanla ve heyecanla gördüğü genc ve ihtiyar bütün çıraklarının, hep vazife başında, hep meslek nöbetçisi olarak gene etrafında toplandıklarını ona göstererek ruhunu şâdetmiş olmak inancı -eğer kabilse- acımızın tek tesellisi olacaktır.

Cenaze programı

Rahmetli üstadımızın cenazesi bugün saat 12 de, dün geceyi geçirdiği yazı odasından alınarak matbaadan çıkarılacak, Cağaloğlunu ve tramvay yolunu takiben Beyazıd camiine götürülecektir.

Öğle namazını müteakıb, merhum üstadımızın cenaze namazı burada kılınacak, tabut arabaya konularak Edirnekapıdaki Şehidliğe götürülecek ve mezar başında yapılacak dinî türenden sonra ebedî metfenine tevdi olunacaktır.

* * *

Basın Birliğinin basın üyelerine tebliği

Türk Basın Birliği İstanbul Bölgesi Başkanlığından:

Cumhuriyet gazetesi sahib ve Başmuharriri aziz meslekdaşımız ve üstadımız Yunus Nadi Abalıoğlunun naşı bugün (dün) onun meslek ve Cumhuriyete olan hizmetlerine tesadüfün yerinde açtığı bir taziz kucağı olarak Cumhuriyet vapurile gurbet ilinden alınıp vatan toprağına getirildi.

(Cumhuriyet) te bütün bir devrimin sesini yaydığı canlı köşesini bir gün daha, fakat maalesef bir ruh olarak dolduran ve yetim bıraktığı basın çocuklarının ebedî hasretini tabutunun hitabetile dindirmeye gelen rahmetli üstadın cenazesi yarın (bugün) öğleye doğru matbaasından kaldırılarak Beyazıd camiine götürülecek, namazı orada kılındıktan sonra Şehidliğe nakil ve kendi hamaset arkadaşları arasında ebedî istirahat yerine tevdi edilecektir.

Bu törende bulunmanın aziz hatırasına ödenecek bir borç olduğunu hatırlatıyoruz.

Avrupadan dün gelen talebelerimiz

Çektikleri büyük sıkıntıları anlatıyor

«Cumhuriyet» vapuru, dün 141 yolcu da getirmiştir. Bu yolcular arasında evvelce adlarını yazdığımız 69 kişilik bir öğrenci kafilesi de vardır. Ikisi Belçikadan, 67 si de Isviçreden kafileye iltihak eden bu öğrenciler çeşidli ihtısas şubelerinde tahsillerini tamamlamışlardır.

Vaktile Almanyadaki kafileye yetişemiyerek, sonradan İsviçreye geçen talebelerimizden bir kısmı da bu grupla beraber gelmiştir. Almanyada okuyan öğrencilerimiz, çok çetin günler geçirdiklerini, Isviçreye geçtikten sonra da bu zorlu durumun devam ettiğini, ödeneklerinin gecikmesi yüzünden parasız kaldıklarını, Isviçredeki öğrencilerimizin hayat pahalılığı karşısında çok sıkıntı çektiklerini, bilhassa Sümerbank hesabına okuyanlar için bu derdin üzerinde durmağa değer olduğunu, bunlardan yüksek mühendis Arif Uluğ ile Mehmed Erdoğanın halen hasta ve parasız oldukları halde hiç bir yardım görmediklerini; çocukların bu yüzden derslerini takibde müşkülât çektiklerini söylemişlerdir.

Dresden'de kaybolan öğrencilerimizden yüksek mühendis Bekir Dizioğlu ile Maksudun bulunduğunu, şimdi Constans'ta olduklarını ilâve etmişlerdir.

Öğrenciler, vaktile gereken tertibat alınmadığı için «Cumhuriyet» vapurunun ambarında ve çok kötü şartlar altında seyahat etmişlerdir. Tahsillerini bitirip gelen bu kafile içinde, memleketin her alanda cidden istifade edeceği değerli mütehassıslar bulunmaktadır.

Bir öğrencinin 4 yaşında Akın adındaki çocuğu yolda ciğer mütehassısı ve operatörü doktor Orhan Toygar tarafından sünnet edilmiş, bu münasebetle her türlü tertibat alınmak suretile güzel bir sünnet düğünü yapılmıştır. Denizcilik hayatında ilk defa vuku bulan bu olay, ilgi ile karşılanmıştır. Küçük Akın gelinciye kadar iyileşmiştir.

Öğrencilerimiz Çanakkale Boğazından itibaren memlekete kavuşmanın verdiği sevinç ve heyecanla gözyaşları dökmüşlerdir. Galata rıhtımında ailelerile, uzun yılların verdiği hasretle kucaklaşmışlardır.

Diğer yolcular arasında İbrahim Hamdi Elvadi adında bir general, Fransanın Ankara sefareti müsteşarının eşi ve çocukları, Belçika sefirinin eşi ve kızı, aynı sefarethane başkâtibinin eşi, Çinin Ankara sefareti sekreterinin eşi, Paris başkonsolosumuz Fikret Özdoğancı ile kızı, Isviçre ticaret ataşemiz Zambakoğlu, eşi ve kızı, eski konsoloslarımızdan ve halen Fransada gazetecilik yapan doktor Lûtfi, La Combat gazetesinin bir muharriri, İranlı bir doktorla bir tüccar ve ayrıca su işleri etrafında etüd yapmak üzere gelen bir mühendis bulunmaktadır. Bunlardan başka bazı Türk tüccarile İsviçre firmaları temsilcileri de gelmişlerdir.

Bunlar, Fransanın Cète limanında mühim miktarda ticaret eşyası beklediğini, Fransanın bize bir çok şeyler gönderebilecek durumda bulunduğunu, ticarî münasebetlerimizin gelişmesinin yerinde olacağını söylemişlerdir.

«Cumhuriyet» vapuru 600 ton da eşya getirmiştir. Gelen eşya arasında külliyetli miktarda İsviçre müstahzaratı ilâc, muhtelif cins saat, yazı ve hesab makineleri, jilet bıçağı ve makinesi, telefon malzemesi, radyo, sun'î ipek ipliği ve mensucatı, çorab, gramafon, alüminyom eşya, dokuma tezgâhı, su saati, haşerat ilâcı, diş fırçası ve macunu, asansör motörü, elektrik malzemesi, gazocağı ve 32 traktör bulunmaktadır.

Balkanlarda yapılacak seçimler

— Baştarafı 1 inci sahifede —

heyet bitaraf şekilde bu işe nezaret edeceklerdir. Heyete murahhas göndermesi hususunda Sovyetler Birliğine de teklif yapılmışsa da Sovyetler bunu reddetmişlerdir. Sovyet hükûmeti millî seçimlerin yabancı devletlerin nezareti altında yapılmasına muarız olduklarını ilâve etmişlerdir.

Ancak vatan cephesi, geri tarafı hep faşist ve mürteci!

Sofya 20 (a.a.) — Anadolu Ajansının özel muhabiri bildiriyor:

Bulgar komünist partisi sekreteri Kostov, Sofya askerî fabrikası işçileri önünde söylediği nutukta, bütün iyi fikirlerin vatan cephesi çerçevesi içinde bulunduğunu ve bu çerçeve dışında kalanların ancak faşistlik ve irticaın müdafaasından mülhem olduklarını söylemiştir.

Her şeye rağmen Bulgar seçimleri yapılacak!

Londra 20 (B.B.C.) — Bilindiği gibi bundan bir kaç gün evvel Amerikan hükûmeti, Bulgar hükûmetinden ve gelecek seçimleri idare tarzından memnun olmadığını bildirmişti.

Moskova radyosuna göre, Bulgar Başbakanı yapılan bütün hareketlere rağmen seçimlerin evvelce kararlaştırılmış olan tarihte yani önümüzdeki pazar günü yapılacağını bildirmiştir.

Yugoslavyada çeteler

Londra 20 (B.B.C.) — Hırvat federal devletinin bir raporu Yugoslavyadaki vaziyet hakkında tafsilât vermektedir: Bu raporda kaydedildiğine göre, 12 çete birliği Tito kuvvetlerine karşı memleketin muhtelif yerlerinde çarpışmaktadırlar.

«Bulgaristan dikenli bir mesele teşkil ediyor»

Londra 20 (a.a.) — Times yazıyor:

Geçen hafta Mr. Churchill parlamentoda söz aldığı zaman, batı Balkan memleketlerindeki endişe verici şeraitin doğurabileceği güçlükler üzerine dikkati çekmişti. İngiliz siyaseti, güney doğu Avrupada en geniş ölçüde temsili istemekte ve demokrat hükûmetlerin kurulmasında ısrar etmektedir.

Bulgaristan dikenli bir nokta teşkil

Güney Afrikadan yükselen ses

— Baştarafı 1 inci sahifede —

ettiği siyasetin saiklerinden bahseden bir yazısında Scrutator, şöyle diyor:

«Rusya müdafaa çevresini derinleştirmek için kendisile dünya arasında başka memleketlerden mürekkeb bir paravana kurmağa çalışmaktadır. Rusya bu memleketleri kendi nüfuzu altına almak için ilhakı iltizam etmemekte, fakat başlarına kukla hükûmetler getirmektedir. Kurulan paravana çok geniştir. Avrupanın kuzeyini, Oder ve Neisse hattını ve güney doğu Avrupayı kaplamaktadır. Rusya Triesteyi de bu sahanın içine almak niyetindedir.

Böyle bir siyaseti ittihaz etmenin sebebi, tecavüzî olmaktan ziyade tedafüî bir mahiyeti haiz gibi görünmektedir. Rusya bu memleketleri ne Ruslaştırmak, ne de onlara kendi ekonomi sistemini kabul ettirmek arzusunda değildir. Rusya bu duvarı, dünyanın geri kalan kısmına karşı güveni olmadığından ve bize karşı kendisinde derin bir surette kökleşmiş olan korku hissinin hâlâ mevcud kalmış olmasından dolayı kurmak istemektedir. Bu fikri düzeltmek için bir şey yapılamaz mı? Buna şu cevab verilebilir: Mr. Churchill, Roosevelt ve Eden bunu temin için çalışıyorlardı. Onların selefleri de sabırla ve faaliyetle ayni şekilde hareket etmelidirler.»

Beneş'e göre demokrasi ne imiş?

Prague 20 (a.a.) — Başkan M. Beneş yaptığı bir demeçte şunları söylemiştir:

«— Demokrasi devamlı bir inkılâb rejimidir. Biz şimdi liberal borjuva demokrasisinden, içtimaî ve iktısadî bakımlardan daha ileri ve daha mükemmel olan sosyalist demokrasiye geçiyoruz.»

etmektedir. Birleşik Amerika bu memlekette tamamile temsilî olmıyan bir hükûmeti tanımayacak ve böyle bir hükûmetle andlaşma imzalamıyacaktır. Bu hâl, Potsdam kararlarına uygun bulunmaktadır ve hiç şüphesiz İngiliz siyaseti de ayni safta yer almaktadır: Yunanıstan, Yugoslavya ve Rumanyadaki gelişmeler de nazarı dikkati çekecek mahiyettedir.

Sovyetler Birliği, Birleşmiş milletler andlaşmasını tasdik etti

Londra 20 (B.B.C.) — Moskovadan bu akşam alınan habere göre, Sovyetler Birliği Yüksek Şûrası, Birleşmiş Milletler beyannamesini tasdik etmiştir.

Sovyetlerin Uzakdoğuda istekleri

Londra 20 (a.a.) — Britanova muhabirinin New-York'tan bildirildiğine göre, Başkan Truman Washingtonda dostlarile yaptığı yarı resmî konuşmalarda, Rusyanın Uzakşarkta istediklerinin Port Arthur ve oraya giden demiryollarından ibaret olduğunu söylemiştir.

Limanı hiçbir zaman buzlarla kapanmıyan Port Arthur, küçük bir yarımadanın ucunda bulunmaktadır. Burası Rus Çarı tarafından elde edilmiş ve 1905 Japon - Rus harbine kadar Rusların elinde kalmıştır.

Diğer taraftan Başkan, Rusyanın Kora'yı ve Çin topraklarını almak arzusunda olmadığını söylemiştir.

İngiltere Dış Bakanının ilk ve mühim söylevi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Dış İşleri Bakanı bu bahse dair olan sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Yunan hükûmetinin, memlekette bir genel af ilân etmesini iyi karşılarız. Bundan başka naib Damaskinos, Yunanistana aid bütün meselelerin başbaşa görüşmek üzere Londraya gelmesi için kendisine yapılan daveti kabul etmiştir. Yakında gelecektir.

Yugoslavya, Yunanlıların Trakyadaki Slavlara zulmettiği hakkında daimî haberler yaymaktadır. Bizim bu bölgede bulunan askerlerimiz, bu haberleri teyid etmemektedirler. Bu bölgede hakikî durumu incelemek üzere bir komisyon teşkil edilecek ve bu komisyon İngiliz, Amerikan ve Sovyet murahhaslarından teşekkül edecektir.»

Bulgaristan, Rumanya ve Macaristan

Mr. Bevin, daha sonra Bulgaristan, Rumanya ve Macaristanın vaziyeti hakkında izahat vererek şunları söylemiştir:

« — Bulgaristan, Rumanya ve Macaristandaki bugünkü hükûmetlerin, halkın ekseriyetini temsil etmediği fikrindeyiz, Bizim görüşümüze nazaran, eski totaliter rejim yerine, başka birer totaliter rejim gelmiştir ve bu hal, üzerinde o kadar durulan demokrasi mefhumundan çok uzaktır.

Bulgaristandaki seçim kanunları, genel seçimin tam serbestlik dahilinde yapılmasını temin edecek mahiyette değildir. Bu kanunlara göre, yapılacak seçim neticesinde kurulacak Bulgar hükûmetini tanıyamıyacağız ve kendisile diplomatik münasebetler tesis edemiyeceğiz.»

Fransa - İngiltere münasebatı

Mr. Bevin, Fransa - İngiltere münasebetlerinden bahsederken de, iki memleket arasındaki bütün işleri gözden geçirmekle meşgul olduğunu ve bunların halledilmesi için konuşmalar yapılacağını söylemiştir.

İngiliz Dış İşleri Bakanı, Fransa ile en iyi şartlar dahilinde yaşamanın, işçi hükûmetinin siyasetinin temellerinden biri olacağını bilhassa belirtmiştir.

Mr. Bevin, Belçika ve Holandadaki kalkınma hareketlerine memnuniyetle temas etmiş ve İtalya hakkında da demiştir ki:

«— Italya ile yakında insaflı bir barış anlaşması yapmak ümidindeyiz.»

Polonya meselesi

Mr. Bevin, Polonya hakkında şunları söylemiştir:

«— Polonyanın batı hududlarının çok batıya uzatıldığı hakkında Mr. Churchill tarafından söylenen sözlere iştirak etmekteyim. Ancak bu mesele, barış konferansında kesin olarak halledilecektir ve bu hududların durumu, Polonyaya dönecek dış memleketlerdeki Polonyalıların adedine tâbi bulunmaktadır.

Bundan başka, Polonya hükûmeti önümüzdeki yılbaşından evvel memleket te serbest ve gizli rey vermek suretile genel seçimleri yapmış bulunacaktır. Polonyadaki Sovyet ordularına gelince, bu hususta yüksek başkomutan Stalin, bunların memleketten geri çekileceği ve ancak Almanyadaki Sovyet işgal bölgesile irtibatı korumak maksadile bir kısım garnizonların muhafaza edileceği hakkında bize söz vermiştir.»

İspanya meselesi

Mr. Bevin İspanyadan şu şekilde bahsetmiştir:

«— İspanyanın rejimi, kendi halkının kararına bağlıdır. Biz orada rejimin değişmesini iyi karşılarız. Ancak bu memlekette dahilî bir harbin çıkmasını arzu etmeyiz.»

İrandaki işgal kuvvetleri

İrandaki Müttefik kuvvetlerinin çekilmesi meselesi hakkında da Mr. Bevin şu izahatı vermiştir:

«— İranın durumu Potsdam konferansında bahis mevzuu olmuş ve Tahranda İngiliz ve Sovyet kıt'alarının derhal geri çekilmesine karar verilmiştir. Memleketin diğar taraflarındaki kıt'alar ise Japonya ile olan harbin sonuna kadar kalacaktı. Şimdi bu işgal kıt'alarının da çekilmesi hususunda hiç bir engel mevcud değildir. Amerika hükûmeti de bu görüşe iştirak etmektedir.»

Muhafazakârlar Bevin'in nutkunu tasvib ediyorlar

Londra 20 (B.B.C.) — Dış İşleri Bakanı Mr. Bevin'in dünya siyasî vaziyetini izah eden söylevinden sonra, söz alan eski Dış Bakanı Mr. Eden bu izahatın muhalefet partisi tarafından tasvib ile karşılandığını işaret etmiş ve, Birlik hükûmeti zamanında Mr. Bevin'in kendisine yardım ettiği gibi şimdi de kendisinin ona elinden geldiği kadar yardım edeceğini söylemiştir.

Dış İşleri Bakanları konseyi 10 eylûlde toplanacak

Londra 20 (a.a.) — Potsdam'da derpiş edilen başlıca beş büyük devlet dış işleri bakanları konseyi 10 eylûlde Londrada toplanacaktır.

Eskişehirde bir kadın 5 çocuk doğurdu

— Baştarafı 1 inci sahifede —

ğumevi doktorunun müdahalesine lüzum kalmadan ve vaktinden çok evvel düşen çocuklar üç saat yaşadıktan sonra ölmüşlerdir.

Dört kız, bütün azası tamam olarak doğmuşlardır ve bunlar birbirlerine benzemektedirler. Yalnız erkek çocuk bir garabet eseridir. Çocuğun başı ve bir kolu vücudüne yapışık olarak doğmuştur. Sağ elinde üç, sol ayağında 4 parmak vardır.

Bu doğum, çocukların anasını hayret içinde bırakmıştır. Kadıncağızın sıhhati yerindedir ve Emirdağına gitmiştir. Hâdise, Eskişehirde de hayret uyandırmıştır.

Bahaeddin

Çin Başbakanı Londraya geliyor

Londra 20 (B.B.C.) — Resmen bildirildiğine göre, Çin Başbakanı Dr. Soong Amerikadan dönüşünde İngiltereye de gelecek ve İngiliz devlet erkânile görüşmelerde bulunacaktır. Siyasî mehafilde bu münasebetle Çinin bu harbde Müttefik davasına olan büyük yardımı belirtilmekte ve Çinle İngiltere arasında daha sıkı bir işbirliği ve dostluk siyaseti devam ettirilmesi temennisi ileri sürülmektedir.

Altaylarda zengin bir Wolfram madeni keşfedildi

Moskova 20 (a.a.) — Moskova radyosu, Altaylarda zenginlik bakımından Rusyadaki bütün diğer Wolfram madenlerini geride bırakan yeni bir Wolfram madeninin keşfedilmiş olduğunu bildirmektedir.

Kont Bernadotte ağır hasta

Stockholm 20 (a.a.) — Kont Folke Bernadotte ciddî derecede hastalanmış ve bu hastalığı Stockholm'da büyük heyecan uyandırmıştır.

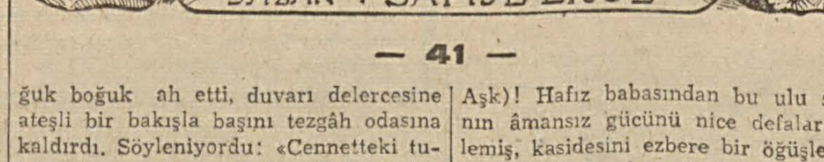

— 41 —

Sinan yudum yudum içerken Zühre, elinde gümüş altlık ile bekler, ağanın sorduklarına gözünü yerden kaldırmadan cevab verirdi. İlimden hikmetten konuşurlardı. Hafız Nuri Bosnasaraya durmadan gidip gelerek kızını imkânların son haddesine kadar okutmuş, kendi seferde bulunduğu zamanlar için de Kamber Hoca adında bir mollayı Zührenin tahsiline koşmuştu. Sinan Ağa kızın her bilgiye adamakıllı parmak banmış olmasından kâh hoşlanır, bazan da Zührenin İpokrat hakime, Muhiddini Arabiye kadar uzandığını gördükçe «Kız değil, hâza müftü» diye güler, eğlenirdi. Hafız Nuri evlâdına büyük miras bırakmıştı. Sağlık, güzellik tasasızlık, açıkgözlülük. Zührenin nefesi çiçek kokar, yanağından kan adamlar, billûr bazuları çektiğini koparırdı. Babası gibi güzel sesliydi. Hafızın dağarcığındaki şarkıların, gazellerin, destanların hepsini öğrenmişti. Evin içinde sabah karanlığından gece karanlığına kadar işi peşinde oraya buraya seğirttikçe dudaklarından türküler dökülür, gülüşü dehlizlerde bir baştan bir başa çalkanır yuvarlanırdı. Tezgâh odasında yapağı tiftiklediği bir gün, Sinan Ağa bitişik bölmeye girdi. Kendini yalnız sanan Zühre bağrı dolusu tatlı sesile ilâhi okuyordu.

Salınır tuba dalları taze açılır gülleri

Tek pencereli bölmede Sinan bir kilim denği üstüne çöktü, başını avuçları içine aldı. Kaşları çatık, yüzü bulutlu idi. Gözünün önüne, ilkbaharın okşayıcı nefesile yaylandıkça dallarından şebnemler, pembe beyaz yapraklar damlatan körpe fidanlar gelmişti. Kendini bir gören, dinliyen varmış gibi boğuk boğuk ah etti, duvarı delercesine ateşli bir bakışla başını tezgâh odasına kaldırdı. Söyleniyordu: «Cennetteki tuba dalları mı? ... Sensin o tuba dalları. Taze açılmış gül, o da sensin, şakıyan bülbül, o da sensin.»

* * *

Sinan kuşluk yemeğinden kalkınca Zühre leğen ibrik koşturdu. Ağanın eline su dökmek için öne eğilmiş duruyor, yaldızlı sarı saçları yere sarkıyor, bürümcük gömleğinin aralığından göğsünün ak ve yuvarlak çifte çiçekleri görünüyordu. Ibriği bıraktı, omuzundaki sırma kenarlı havluyu uzattı. Ağa ile ayakta bakıştılar. Sinanın iri iri açılan gözlerinde kızıl yangın, Zührenin kiler de son damlaya kadar eriyip akan yumuşak bir sevgi vardı.

Odada yalnızdılar. Fakat fırtına habercisi rüzgârlar gibi dört bucaktan taşkın bir gürleyiş kabarmıştı sanki. Kapıyı, pencereyi oynatarak içeri dolmuştu. Iki kişinin başbaşalığı arasına üçüncü bir kimse, yeri gökü tutuveren bir ruh karışmıştı. Zühre, şu anda çıkagelmesile dünyaları zapteden cisimsiz periyi tanımak, anlamak için gönlünü gözcü çıkardı. Evet... Sonsuz uzaklardan eserek şimdi havayı şişiren, etrafta dalga vuran (o) idi... (Sultanı Aşk)! Hafız babasından bu ulu sultanın âmansız gücünü nice defalar dinlemiş, kasidesini ezbere bir öğüşle coşkun türküler, destanlarda okuyup söylemişti. Sultanı Aşk, nur yapısı ellerinden can dayanmaz güzel kokular dudaklarından cennet efsaneleri saçarak geldi, Zührenin bağrındaki tahta oturdu. Başında yıldız ışığından örülmüş çelengi, yüzünde gönül tılsımından dokunmuş nikabı vardı. Dedi ki: «Zühre, seni bendeliğime lâyık gördüm, sana güzelliğimin, ululuğumun bir damlasını âşikâr kıldım. Söyle, bana kulluk edecek misin? Benim izim uçurumlu sarp yollardan, ateşler, dikenler arasından, seyrekçesi Cennet bahçelerinden geçer. Söyle Zühre, kadının en çetin gazasına girişir misin? Hatun kişinin cihangirlik nişanesi olan son mihnetler ve son mânalar mücevherini gerdanına takmağa elin uzanır mı?» Zühre, yüksek huzurda ölüm korkularına, mutlu ürperişlere boğulmuş, hem de yüceleştiğini duymuştu. Gönlü ile secdeye varıp yer öperek kendini verdi: «Ey Padişahım.... Bana ne türlü çileler mukadder kıldınsa... boynum kıldan ince. Sen benim fâni varlığımda konak tutmağa tenezzül göster de ben beş günlük ömrümü senden sakınayım! Bilirim ki kadının şanı şerefi ancak senin ülken uğrundaki savaştadır. Işte and içerim, yaşadıkça sana kulluk edeceğim.» Sultanı Aşk, Zührenin sözlerinden hoşlanarak tahtına rahatça arka verdi, buyruğundaki neyleri, rübabları açık akışa koyuverdi, dünyayı ahenge boğdu. Bütün bu cümbüş ortasında Zühreye, bele gayret kemeri gibi kuşatılacak bir öğüd sunmuştu: «Mihnetli yollarımda pek bunalır, çaresiz kalırsan bil ki hiç bir yerden meded olmaya. Yardıma beni çağır. Zira derd benim, derman gene benim. Var git Zühre, diyarlar dolusu insan kalabalığı içinden kendime ayırdığım bir avuç seçkinlerimden biri de sensin. Git, mücevherini kazan.»

Sinanla Zühre hâlâ ayakta bakışıyorlardı. Sinanın el kurulaması kıyamete kadar süreceğe benziyordu. Ikisi de birbirinden gözlerini alamadan dalga dalga sarsılıyorlardı. Sinan, yüzü gözü birdenbire ateş kesilerek Zühreye el attı, sol göğsünü avucu içine aldı. Birbirine düğümlenerek hasırın üzerine yığılacak oldular. Fakat Sinan, kanı kaynayıp köpürdüğü, kendinden geçmesine kıl kaldığı şu demde toparlandı, Zührenin göğsünü koyuverdi. Bir adım geriliyerek havluyu kızın omuzuna attı. Hummalı sesinden arka arkaya alevler boylanıyordu: «Ne dersin kız? Seni kendime nikâh etsem.. Razı mısın?»

* * *

Konakta nikâh kıyıldı, gerdek kuruldu da kapı halkından Adviye Molladan gayri bir kuru canın haberi olmadı

(Arkası var)

SADİ TEK TİYATROSU BU GECE

Gedikpaşa «AZAK» Bahçesinde

• ERKEKLER KIRKINDAN SONRA AZARLAR •

— Büyük, şöhretli kahkaha eseri —

Kılıbık Salih rolünde SADİ TEK

HALİDE PİŞKİN — İHSAN BALKIR

Tiyatrosu bu akşam KADIKÖY

SÜREYYA Bahçesinde

BİR ŞENLİK GECESİ

Vodvil 3 perde

Yazan: REŞAD NURİ

Ölüm

Fatih yirminci okul öğretmenlerinden biricik kardeşim **Mesture Başaran** geride on dokuz saatlik bir yavru bırakarak ve kalblerimizde büyük bir yara oyarak pek genç yaşında hayata gözlerini kapamıştır.

Ağabeysi
Hilmi Ertekin

RADYO

Bugünkü Program

7,28 Program	18,30 Konuşma
7,30 Müzik (Pl.)	18,45 Dans Ork.
7,45 Haberler	19,00 Haberler
8,00 Müzik (Pl.)	19,20 Geçmiş gün
★	19,25 Türküler
12,29 Program	19,45 Posta kutusu
12,30 Şarkılar	20,00 Müzik (Pl.)
12,45 Haberler	20,15 Rad. Gazetesi
13,00 Müzik	20,45 Müzik (Pl.)
★	21,05 Müzik
17,58 Program	21,45 T. Türk Mü.
18,00 Dans Ork.	22,30 Dans Mü (Pl.)
	22,45 Haberler
	23,00 Kapanış

BULMACA

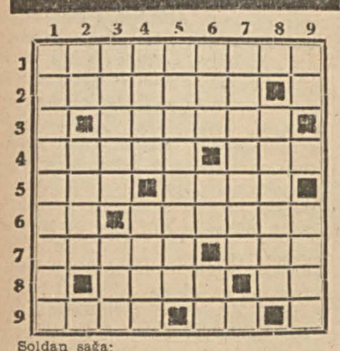

Soldan sağa:

1 — Büyük ve merhum üstadımıza bugün yapacağımız gerisi olmayan ödev. 2 — Kol ucu ile kavrayan. 3 — Bir emir. 4 — Hind liderlerinden, fenalık (eski dilde). 5 — Mutlaka bir kurul mensubudur, en başta Adalet Bakanlığının tatbika memur olduğu şey. 6 — Bir harfin okunuşu, birine hoş görünmek için takdim olunan. 7 — Tavırlar (eski dilde cemi), bir daha tekrar ederseniz biliya olur. 8 — Feci, matematikte kullanılan bir harf. 9 — Bırakıp ayrılma, bu harbde yüz binlercesi yıkıldı.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Macera. 2 — «Vukua gelme» nin yarısı, Kur'an cümlesi. 3 — Şey, bir emir. 4 — Söz verme, hem «yaratma» dır hem de «ahali». 5 — On sekizinci asırda yaşamış olan bir İtalyan şairi. 6 — Sayın şahıs, isim, bir hayvanın feryadı. 7 — Aşağı doğru iğri yürüyüş yeri bulunmayan. 8 — «Pek utanç verici!» manasına kullanılan bir soru edatile bir kelime. 9 — Arkadaş yoldaş ve benzer, Yunanistanda bir bölge.

Eski bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	B	İ	R	İ	Ç	İ	M	S	U
2	Ü	T	Ü	L	E	M	E	■	S
3	S	A	Ş	A	■	A	L	E	T
4	B	E	T	N	A	■	İ	M	A
5	Ü	D	Ü	S	N	A	S	N	İ
6	T	İ	■	A	■	F	A	İ	L
7	Ü	Ş	Ü	T	M	E	■	Y	E
8	N	■	T	A	A	T	■	E	■
9	■	G	Ü	N	■	■	E	T	İ

24 saat içinde

Bir gün sünnet, ikinci günü bir defalık ilk ve son pansiman.

Eliçabuk Sünnetçi

RİFAT KÖPRÜLÜ

Adres: Şehir telefon rehberinde

İstanbul Milli Korunma Savcılığından: İlâm: 945-277

Faturasız mal almak suretile Milli Korunma Kanununa muhalefetten suçlu Galata Merkez Bankası karşısında elektrik malzemesi satar (dükkân No. 54) Anastas oğlu 1302 doğumlu Kostantin Anastasyadis hakkında 3005 sayılı kanuna tevfikan İstanbul (1) No. lı Milli Korunma Mahkemesinde yapılan duruşma sonunda: Suçlunun sabit görülen fiilinden dolayı harekетine uyan Milli Korunma Kanununun muaddel 31-4, 59-5, 63 üncü maddelerine tevfikan 50 lira ağır para cezasile tecziyesine, 7 gün müddetle ticarethanesinin kapatılmasına ve bu müddet zarfında ticaretten menine ve hükmün kat'ileştiğinde neşrine dair mezkûr mahkemeden verilen 11-10-944 tarih ve 944-1422 sayılı karar kat'ileşmekle ilân olunur. Cumhuriyet gazetesile neşrolunacaktır. (11179)

OPERATÖR

Dr. İSMAİL TİMUR

Doğum ve Kadın Hastalıkları Mütehassısı.

Bakırköy Doğumevi Başhekimi. Fatih, Haydarbey sokak No. 25-27 Kaymakamlık yanında. Tel: 23125.

Diyarbakır Belediyesinden :

1 — Diyarbakırda Cumhuriyet alanında ve Mardin Kapı dışında eski mezarlık sahasındaki park plânlarının tanzimi 945 kasım ayının birinci günü akşamına kadar müsabakaya konulmuştur.

2 — Müsabakaya girme şartı serbestir.

3 — Müsabakaya gireceklerin sahaları görmeleri şart olduğundan bizzat Diyarbakır Belediyesine müracaatle şartnameyi almaları lâzımdır.

4 — Projeler Diyarbakırda kasım ayının 15 ine kadar teşekkül edecek bir jüri heyeti tarafından tetkik edilerek birinciye (1000) lira, ikinciye (350) lira mükâfat verilecektir.

5 — Müsabakaya dahil olan projeler iade edilemez.

6 — Birinci ve ikinciden gayri Belediye isterse diğer projelerden her birini tatbik edilmekte serbesttir. Yalnız bu proje sahibine (250) lira mükâfat verilir.

7 — Kasım ayının birinci perşembe günü saat 15 te bütün projelerin Belediye Fen Müdürlüğüne makbuz mukabilinde verilmiş olması şarttır. Postadaki gecikmeler nazarı itibara alınmaz.

8 — Müsabakaya gireceklerin isim ve adresleri yazılmıyacak, projeler rümuzla işaretlenmiyecektir.

9 — Bu şartlar dışındaki projeler kabul edilmiyecektir. (10851)

Sahib ve Başmuharriri

Yunus Nadi ABALIOĞLU

Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**

Cumhuriyet Matbaası

Kız Orta Okul Mezunlarına

Emîn bir istikbal ve şerefli bir meslek sizi bekliyor

Istanbul Verem Savaşı Derneğinin Erenköy Sanatoryomundaki Verem Savaşı Hemşire Okuluna okur kaydına başlanmıştır.

1 — Okul yatılı ve parasızdır. Tahsil müddeti yalnız iki senedir.

2 — Okurun her türlü ihtiyacı okulca sağlanır. Ayrıca okurlar tahsilleri esnasında bir ceb harçlığı dahi alırlar.

3 — Mezunlar İstanbul Verem Savaşı Derneğinin Istanbuldaki müesseselerinde yalnız üç senelik mecburî bir çalışmaya tâbidirler.

4 — Mezun hemşireler bu mecburî çalışma devresi zarfında en az 100 lira maaş alırlar.

Istekli bulunan ve daha fazla tafsilât almak istiyen ortaokul mezunlarımızın süratle Erenköy Sanatoryomundaki okul Direktörlüğüne şahsan veya yazı ile müracaatleri. (11028)

Kartal Belediyesinden :

Kartalda kamulaştırılan 2 binanın yıkılarak enkazının satılması hakkında evvelce yapılan ilân görülen lüzum üzerine aşağıdaki şekilde tashih ve keyfiyet yeniden ilân olunur.

Kartal Belediye dairesi bitişiğinde ve kadastrosunun 538 ada, 2 parselinde Lûtfiyeye aid ev ile 5 parselinde Mahmud Nedim Avyara aid bir kârgir mağazanın yıkılarak enkazının satılması açık arttırmıya çıkarılmıştır. Bu binalardan çıkacak enkazın muhammen bedeli 1363 lira 40 kuruş olup muvakkat teminat 102 lira 25 kuruştur. Ihale 6/9/945 perşembe günü saat 15 te Kartal Belediye Encümeninde yapılacaktır. Bu hususiaki şartnameyi görmek ve fazla tafsilât almak istiyenlerin Belediye Fen İşleri Şefliğine müracaatleri ilân olunur. (10953)

HUSUSÎ

Yatılı Yatısız **İstiklâl Lisesi** Kız Erkek

ORTA — LİSE

Kayıdlara başlanmıştır. Her gün 10 - 16 arasında müracaat edilebilir. Eski öğrenciler kayıdlarını hemen yenilemelidirler.

Şehzadebaşı Karakol arkası. Tel: 22534.

Satılık çam kerestesi ve travers

DEVLET ORMAN İŞLETMESİ ANTALYA MÜDÜRLÜĞÜNDEN :

Cinsi	Miktarı M³	DM³	Aded	Kilo	Muhammen bedeli Lira K.	Muvakkat teminat Lira K.	Bulunduğu yer
Çam kereste ve travers	2169	847	18241		110 00	17901 24	Sahilde istifte
Ambalâjlık çam kütüğü	50				30 00	112 50	» »
Çam tomruk	16	380	32		60 00	69 29	Bucak deposunda
» »	12	755	16		41 00	39 22	» »
Somak				5000	16	60 00	Hacıbekâr »
»				10000	22	165 00	Pınarbaşında şose kenarındaki depoda

1 — İşletmemizin Pamucak ormanı emvalinden olup Aksuçayı vasıtasile sahile nakil ve istif ettirilen 2169,847 metre küp çam kerestesile bulundukları depolar yukarıda yazılı çam tomruk, kütük ve somak yaprağı açık arttırma suretile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Arttırmalar 25/8/945 tarihine musadif cumartesi günü saat 12 de İşletme Müdürlüğü binasında yapılacaktır.

3 — İsteklilerin şartnameyi Orman Genel Müdürlüğünde, İstanbul, Mersin, Adana, Burdur, Finike İşletme Müdürlüklerile Bucak ve Hacıbekâr Bölge Şefliklerinde görebilecekleri. (10942)

MARANGOZLARA

İki bıçkısı bulunan atölyemizde, bütün malzemesi tarafımıza aid, işçilik ücreti parça başına ödenmek üzere nümunesine göre on bin aded beşik tipi sandık yaptırılacaktır. İsteklilerin Yeni Hal 65/70 numarada Mesebe'ye başvurmaları.

YAPI İŞLERİ İLÂNI

Niğde Belediye Başkanlığından:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Niğde istasyon civarında yapılacak Belediye otelinin alt kısmını teşkil eden şarab imlâhanesi olup keşif tutarı «25538» lira «85» kuruştur.

2 — Eksiltme 27/8/945 pazartesi günü saat 14 te Niğde Belediye Encümeninde kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna bağlı kâğıdlarla proje Ankara ve Istanbul Belediyelerinde görülebilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «1915» lira «41» kuruşluk geçici teminat ve bu işe yeterli olduğuna dair Bayındırlık Bakanlığından veya Bayındırlık Müdürlüklerinden verilmiş yeterlik belgesi göstermeleri mecburidir.

5 — İnşaat ihale tarihinden itibaren en geç 60 günde ikmal edilmiş olacaktır.

6 — Istekliler teklif mektublarını eksiltme günü olan 27/8/945 pazartesi günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Niğde Belediye Başkanlığına vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (11111)

M. Kemalpaşa Devlet Orman İşletmesi Müdürlüğünden

1 — İşletmemizin birinci Kapudağ bölgesi ormanlarından 1 numaralı baltalık serisinin (Kirazlı Manastır) civarındaki 945 - 946 seneleri kesim bölmelerinden (479) ton meşe kömürü istihsal ve bu kömürleri tahminen (7) kilometre mesafedeki (Koca Burgaz) iskelesine ve buradan İstanbula nakil ile Istanbulda Orman İşletme Müdürlüğünce sahilde gösterilecek mahalle çıkartma ve istif etme işi açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Açık eksiltme 27/8/945 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat 15 te Bandırma Orman Kâtibi Bürosunda yapılacaktır.

3 — Kömürlerin beher kentalinin istihsal ve birinci maddede yazılı istif yerine kadar taşıma ve istif etme işinin beher tonunun muhammen bedeli (105) lira olup tutarı üzerinden hesablanan muvakkat teminatı (3772) lira (13) kuruştur.

4 — Bu işe aid şartname Ankara Orman Umum Müdürlüğü ile İstanbul, Bursa, Biga, Balıkesir İşletme Müdürlüklerinde, 1 inci Kapudoğ Bölge Şefliğinde, Bandırma Orman Kâtibliğinde ve İşletmemizde görülebilir.

5 — Isteklilerin eksiltme gününde ihale saatinden evvel teminatlarile birlikte açık eksiltme komisyonuna müracaatleri ilân olunur. (10890)

Ankara Tıb Fakültesi Dekanlığından:

Bu yıl Ankara Tıb Fakültesi F. K. B. sınıfına serbest olarak 25 öğrenci alınacak, müracaat edenler bu sayıyı geçerse seçim için sınav açılacak ve zamanı gazetelerle ilân edilecektir. Askerî Tıbbiyeye ve yatılı Tıb Talebe Yurduna kayıd ve kabul muamelesi Istanbulda yapılacaktır. (11009)

Siyasal Bilgiler Okuluna Girmek İstiyen Lise Mezunlarına

Millî Eğitim Bakanlığından :

Siyasal Bilgiler Okuluna yatılı ve yatısız girebilmek için lise mezunu olmak, olgunluk imtihanını vermiş bulunmak ve yapılacak seçme imtihanını kazanmak lâzımdır. İsteklilerin namzed kaydı Ankarada okul binasında ve İstanbulda Yüksek Öğretmen okulunda 23 ağustostan 1 ekim pazartesi günü akşamına kadar yapılacak ve İstanbul ve Ankarada yapılacak olan seçme imtihanı 3 ekim çarşamba günü öğleden sonra başlayacak ve 6 ekim cumartesi günü bitecektir.

Seçme imtihanının günlerini, hangi derslerden yapılacağını ve kayıd için lâzım gelen evrakın neler olduğunu öğrenmek istiyenler bulundukları yerin Millî Eğitim Müdürlüklerine veya Lise Müdürlüklerine ve Ankarada Siyasal Bilgiler Okuluna ve İstanbulda Yüksek Öğretmen Okuluna başvurmalıdır. (10349)

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından:

Üniversite giriş imtihanları bu yıl Istanbul Üniversitesinde yapılacaktır. Bu yıl Ankara ve Istanbul Yatılı Tıb Öğrenci Yurduna girmek istiyen öğrencilerin giriş imtihanına girebilmek için namzed numarası almak üzere Istanbul Yatılı Tıb Öğrenci Yurdu Müdürlüğüne müracaat etmeleri lâzımdır.

Üniversite giriş imtihanında yüksek numara alanlar diğer öğrencilere tercihan yurda alınacaklardır. (11112)

İkinci Sınıf Elektrikçi Alınacak

Bozöyük Belediye Başkanlığından:

Belediyemiz 200 lira aylık ücretli ikinci sınıf elektrik fen memurluğu münhaldir.

Talib olanların evrakı müsbitelerile birlikte Bozöyük Belediye Başkanlığına müracaat etmeleri ilân olunur. (11093)

Panayır ilânı

Babaeski Belediye Başkanlığından:

Geçen sene olduğu gibi bu sene de Babaeski sonbahar hayvan ve emtia panayırı 13 eylûl 945 tarihinde açılarak üç gün devam edecektir.

Her neviden, her işe yarar hayvan yetiştirmekle meşhur ve her çeşid emtiayı ancak Babaeski hayvan ve emtia panayırından tedarik edilmek mümkündür.

PANAYIRA HAYVAN GETİRECEKLERİN

Bulundukları köy veya kasabalarda bulaşık hayvan hastalıkları bulunmadığına dair mahallî belediye veya köy ihtiyar heyetlerinden ilmühaber ve menşe şehadetnamelerini beraberinde getirmeleri ilân olunur. (10955)

Turgudlu Ülkülendirme Kurumundan:

Kurumumuzca ilçemizde yaptırılacak olan orta okul binasının temel ve bodrum katı inşaatı bir ay müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Işbu inşaatın muammen bedeli (94,463) lira (59) kuruş olup muvakkat teminatı (7085) liradır.

Fennî ve hususî şartnameler Kurum merkezinden aldırılabilir.

Ihale 10/9/945 pazartesi günü saat 16 da Turgudlu Belediye Başkanlığı Odasında yapılacaktır. Isteklilerin inşaat işlerinde müteahhidlik yapabilecek olduklarına dair bir vesika ibraz etmeleri lâzımdır.

Teklif mektubları ihale günü olan 10/9/945 pazartesi günü saat 15 e kadar Kurum Başkanlığına verilmiş olacaktır. Postada vâki gecikmeler nazarı itibara alınmaz. (11115)

Eskişehir Valiliğinden:

1 — Eksiltmeye konan iş: Eskişehir Vilâyetinde Eskişehir - Sivrihisar yolunun 21+600—28+000 kilometreleri fasılası esaslı onarması olup keşif tutarı 117872 lira 03 kuruştur.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
D — Şose; köprüler fennî şartnamesi
E — Metraj fiat bordrosu, keşif hulasası ve proje vesair ilişikleri olup bu şartname ve evrak bedelsiz olarak Eskişehir Nafıa Müdürlüğünde görülebilir.

3 — Eksiltme 5 eylûl 945 gününe müsadif çarşamba günü saat ((15) te Eskişehir Vilâyet binasında toplanan Daimî Encümence yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin:

A — 7143 lira 60 kuruş muvakkat teminat vermesi.

B — En az bu işe benzer 60000 liralık bir iş taahhüd ve başarılığına dair bonservis ibraz ederek eksiltme yapılacağı en az üç gün evvel bir istida ile Vilâyet Nafıa Müdürlüğüne müracaat ederek alacakları bu eksiltmeye iştirak vesikasını ibraz etmesi şarttır. (Yüksek mühendis, mühendis ve fen memuru olan isteklilerin iş taahhüd ettiklerine dair vesika ibraz etmemeleri halinde bu işi başaracak malî iktidarda olmalarını tevsik etmeleri kâfidir.)

6 — Teklif mektubları yukarıda üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Vilâyet makamına getirilerek eksiltme Komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir.

Posta ile gönderilecek mektubların nihayet üçüncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (11038)

(SATILIK ARSALAR)

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Cinsi	Kıymeti Lira	Teminatı Lira
D. 2/66	Üsküdar, Muradreis Mah. Binbaşı Mehmedefendi Sok. eski 8, yeni 10 kapı sayılı 66 M² arsa.	27	3
51210/40	Fatih, Hamamîmuhiddin Mah. Karapapak ve Tatlımemba Sok. 1874 ada, 1 parsel, en eski 2, yeni 6 kapı sayılı 299,50 M² arsa.	749	57
55100/5934	Üsküdar, Selâmialiefendi Mah. eski Papas yeni Selâmet Sok. eski 18 yeni 26 kapı sayılı 71,75 M² arsa.	120	9
55100/5814	Kadıköy, Bostancı Mah. eski Çatalçeşme yeni Çatalçeşme Alipaşa Sok. eski 15 mük. yeni 105 kapı sayılı 198,21 M² arsa.	298	23
55100/5201	Üsküdar, Kuzguncuk Mah. İcadiye Cad. eski 178, 261 yeni 146/1 kapı sayılı 87 M² arsa.	261	20
55100/5810	Kadıköy, eski Bostancı, yeni Suadiye Mah. Çatalçeşme Sok. eski 11 mük. 15, yeni 11, 15/67, en yeni 67 kapı sayılı 160,90 M² arsa.	298	23
55100/5628	Üsküdar, Kuzguncuk Mah. Arnavud Sok. eski ve yeni 1 kapı sayılı 81 M² arsa.	65	5
55100/6421	Kadıköy, Bostancı Mah. Çatalçeşme Sok. eski 11 mük. 15 kapı sayılı 264,11 M² arsa.	396	30
D. 1/3330-52	Kınalıada, Çandarlı ve Serap Sok. 37 ada, 4 parsel eski ve yeni 7 kapı sayılı 376 M² arsanın 1/5 hissesi.	300	23
71/10680	Üsküdar, Pazarbaşı Mah. Taşçımanok Sok. eski ve yeni 2 sayılı 223,50 M² arsanın 1/4 hissesi.	28	3

Yukarıda yazılı gayrimenkuller 5/9/945 çarşamba saat 14 te Millî Emlâk Müdürlüğündeki Komisyonda ayrı ayrı açık arttırma ile satılacaktır.

İsteklilerin geçici teminat makbuzları ve nüfus cüzdanlarile Komisyona, fazla bilgi için sözü geçen Müdürlüğe başvurmaları. (11067)

(SATILIK ARSALAR)

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Cinsi	Kıymeti Lira	Teminatı Lira
52301/2432	Beyoğlu, Bülbül Mah. Dereotu Sok. 565 ada, 24 parsel, eski 30 yeni 59,61 kapı sayılı 19,25 M² arsa.	39	3
55100/1898	Beyoğlu, eski Tatavla yeni Hacıahmed Mah. Bostan Sok. eski 26 yeni 52 kapı sayılı 48,79 M² arsa.	98	8
52301/1481	Beyoğlu, Bülbül Mah. Irmak Sok. 557 ada, 6 parsel, eski 9, yeni 27 kapı sayılı 36,50 M² arsa.	73	6
55100/5627	Üsküdar, (Bağlarbaşı) eski Yenimahalle yeni Muradreis Mah. Allâme Sok. eski 159, 161, yeni 143/1, 145 kapı sayılı 53,43 M² arsanın 8/18 hissesi.	24	2

Yukarıda yazılı gayrimenkuller 17/8/945 te açık arttırma ile satışa çıkarılmışsa da istekli bulunmadığından satış, ON GÜN uzatılmıştır.

İsteklilerin geçici teminat makbuzları ve nüfus cüzdanlarile 27/8/945 pazartesi saat 14 te Millî Emlâk Müdürlüğündeki Komisyona başvurmaları. (11141)

İstanbul Kız Lisesi Müdürlüğünden :

Eski öğrencilerimizin kayıdlarını yenilemek üzere velilerile birlikte 20/IX/1945 tarihine kadar pazartesi, perşembe günleri okula müracaatlerinin gerekli olduğu ilân olunur. (11190)

Türk Hava Kurumu İstanbul Vilâyet Şubesinden:

Mahallesi	Sokağı	Parsel No.	Mesahası	Muhammen bedeli
Balabanağa	Kurultay	2	116 M2	5800 Lira
»	Harikzedelei	7	580 »	43500 »
»	»	11	86 »	6450 »
»	»	12	84 »	6300 »
»	»	13	86 »	6450 »

Kurum tasarrufunda ve Lâleli apartımanları civarında bulunan yukarıda mevkii, miktarı ve muhammen bedeli yazılan beş kıt'a arsa açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır. 27/8/945 pazartesi günü saat 15 te arttırma yapılacaktır. Istekliler arsaları mahallen görmek için apartımanlardaki idare memurluğuna ve şeraiti anlamak için hergün ve arttırmıya girmek için de belli gün ve saatte muhammen bedelin yüzde yedi buçuk nisbetinde teminatlarile birlikte Yenipostane caddesinde 47 numaralı şube binasında Satınalma Komisyonuna müracaatleri. (10857)

Osmaniye Devlet Orman İşletmesi Müdürlüğünden:

Açık eksiltmeye konan: Meşe odunu
Mahal ve mevkii : Islahiyenin 64 numaralı havzası
Miktarı : 7790 kental meşe odunu
Muhammen bedeli : (170) kuruş beher kentali
Ilk teminatı : 933 lira 23 kuruştur.
Müddeti : 10 gün
Ihale şekli : Açık eksiltme
Ihale tarihi : 22/8/945 çarşamba günü saat 9
Ihale yeri : Osmaniye İşletme Müdürlüğünde

1 — Yukarıda cinsi yazılı 7790 kental meşe odununun kesim ve Islahiye depo mahalline nakil ve istif işi açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Buna aid şartname Orman Genel Müdürlüğünde, Adana, Osmaniye, Devlet Orman İşletmesi Müdürlüklerile, Bahçe, Islahiye Orman Bölge Şefliklerinde görülebilir.

3 — Taliblerin ihale gününde evrakı müsbite ve ilk teminatlarile komisyona müracaatleri. (11089)

HASAN DEPOLARİLE ITRİYAT MAĞAZALARINDA BULUNUR.

Ankara Valiliğinden :

1 — Ankara - Haymana yolunda yeniden yapılacak şose inşaatının ihalesi 23/8/945 tarihine raslıyan perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli 30603.52 liradır. Geçici garantisi 2295.27 liradır.

3 — Isteklilerin geçici garanti mektub veya makbuzlarile Ticaret Odası vesikalarını ve ihale gününden en az üç gün evvel istida ile Valiliğe müracaat ederek bu iş için alacakları yeterlik belgelerile birlikte yukarıda adı geçen günde saat 14 e kadar Encümen Reisliğine vermeleri.

4 — Bu işe aid keşif ve şartnameyi hergün Bayındırlık Müdürlüğünde görebilecekleri. (10515)

ÇEKME DEMİR BORU ALINACAKTIR

1/2, 3/4, 1, 1-1/2, 2-2-1/2, 3, 3-1/2 ve 4

parmak çekme demir borular'dan beşer yüz metre alınacaktır.

Satmak istiyenlerin:

Galata Mumhane Cad. eski Şarabiskelesi sokağı Muradiye han 16 No.da

Malatya Bez ve İplik Fab. T. A. Ş.

İstanbul Satınalma Bürosuna müracaatleri. Telefon: 41645.

İstanbul Ticaret Lisesi Satınalma Komisyonu Reisliğinden :

Okulumuzda yaptırılacak 1763,19 lira keşif bedelli değişme ve tamir işi 28/8/1945 salı günü saat 11 de Yüksek Okullar Saymanlığında açık eksiltme ile ihale olunacaktır. Muvakkat teminat 132,24 liradır. Fazla izahat almak ve keşif cetvelini görmek üzere pazartesi ve perşembe günleri okula müracaat etmeleri. (10954)

İhale günü tashihi

İstanbul Erkek Öğretmen Okulu Satınalma Komisyonundan:

Cumhuriyet gazetesinin 15, Tasvir gazetesinin 20 ağustos 945 günlerinde çıkan Okul ihtiyacı için alınacak muhtelif cins yiyecek ve yakacak maddelerine aid ilânda ihalenin 5/9/945 çarşamba günü yapılacağı kayıdlı idi. Görülen lüzum üzerine ihalenin 4 eylûl salı günü yapılacağı tashihen ilân olunur. (10897)

Balçık Panayırı

Saray Belediye Reisliğinden:

Saray kasabasında her sene kurulmakta olan meşhur (Balçık) Panayırı bu sene de Ağustosun 31 inci cuma günü açılacaktır. Aynı zamanda bir gün evvel yani 30 uncu günü de Türkiyenin en büyük pehlivanları tarafından güreş yapılacaktır.

Gelecek tüccar ve esnafın istirahatleri temin edileceği ilân olunur. (10750)

Mübadil kuponlarının tasfiyesi hakkında ilân

Tasfiye Kurulu Başkanlığından:

1 — 1771 sayılı kanun uyarınca verilmiş olan mübadil kuponlarının bu defa yürürlüğe giren 4796 sayılı kanun hükümleri gereğince tasfiyesine başlanmıştır.

2 — Bu kanunun ikinci maddesine göre ilgililerin ellerindeki kuponları açık adreslerini gösterir bir dilekçe ile birlikte 16/10/946 günü iş saati sonuna kadar bulundukları yerin en büyük malmemuruna alındı karşılığında vermeleri.

3 — Bu tarihten sonra yapılacak başvurmaların muteber olmıyacağı ilân olunur. (11008)

Hatay İl Daimî Encümeninden :

1 — Demirköprü yolunun asfalt kaplama inşası kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işin keşif bedeli «26845» lira «18» kuruştur.

3 — Muvakkat teminat «3006» lira «39» kuruştur.

4 — İhalesi 28/8/945 salı günü saat 17 de İl Daimî Encümeninde yapılacaktır.

5 — Kapalı teklif mektubları 2490 sayılı kanunun 32, 33 ve 34 üncü maddelerinde yazılı esaslar dairesinde 28/8/945 salı günü saat 16 ya kadar muvakkat teminat makbuzları ve ticaret ehliyetvesikalarile birlikte İl Daimî Encümen Başkanlığına verilmiş olacaktır. (10880)

Satılık Kıymetli Arsa

Teşvikiyede bir yüzü Güzelbahçe sokağında, diğer yüzü Büyükçiftlik sokağında 26 X 16 eb'adında denize nazır köşebaşı bir arsa satılıktır. Görüşmek için Taksim Cumhuriyet caddesi 21 numaralı Uğurlu Palas kapıcısına müracaat edilmesi.

Millî Savunma Bakanlığı

Deniz Okulları Kayıd ve Kabul Komisyonu Başkanlığından :

I — Deniz Lisesi birinci ve ikinci sınıfına bulundukları sınıfta bir dersten bütünlemeye kalan öğrenciler alınacaktır.

II — Deniz Gedikli Orta Okulu birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarına, bulundukları sınıfta bir dersten bütünlemeye kalmış olan öğrenciler alınacaktır.

III — İstekli öğrencilerin Kasımpaşadaki Deniz Okulları kayıd ve kabul komisyonuna başvurmaları. (10595)

YENİ BAKIR FİATLARI

Etibank İstanbul Şubesinden:

Yurd içinde istihlâk edilmek şartile aşağıda yazılı tenzilâtlı fiatlarla bakır satışları yapılmaktadır.

Madende vagonda teslim Blister bakırı tonu	700	Lira
Madende vagonda teslim Rafine bakırı tonu	800	»
Iskenderunda depoda teslim Blister bakırı tonu	750	»
Iskenderunda depoda teslim Rafine bakırı tonu	850	»
İstanbulda depoda teslim Blister bakırı tonu	800	»
Istanbulda depoda teslim Rafine bakırı tonu	900	»

(11223)

ECZACI ALINACAK

Sivrihisar Belediyesinden:

100 lira aylık ücretli Sivrihisar Belediye Eczacılığı açıktır. Taliblerin müracaat etmeleri. (11123)